МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Н А Р Е Д Б А

№ …….

за придобиване на квалификация по професията

„Приложни изкуства (художествена дърворезба, художествена керамика, художествена тъкан, художествено обработване на метали, художествено обработване на стъкло и порцелан, иконопис, бижутерия, детски играчки и сувенири)“

ПРОЕКТ

Раздел I
Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професията код 021401 "Приложни изкуства (художествена дърворезба, художествена керамика, художествена тъкан, художествено обработване на метали, художествено обработване на стъкло и порцелан, иконопис, бижутерия, детски играчки и сувенири)" от област на образование "Изкуства" и професионално направление код 0214 " Приложни изкуства " съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професията код 021401 "Приложни изкуства (художествена дърворезба, художествена керамика, художествена тъкан, художествено обработване на метали, художествено обработване на стъкло и порцелан, иконопис, бижутерия, детски играчки и сувенири)" съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на трета и четвърта степен на професионална квалификация по професията, както и за достигане на отделни единици резултати от ученето.

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковата програма по чл. 10, ал. 3, т. 3 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват типови учебни планове и

учебни програми за ученици. Въз основа на рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2, 4 и 5 се разработват учебни планове и учебни програми за лица, навършили 16 години.

Раздел II

Съдържание на държавния образователен стандарт

Чл. 4. (1) Държавният образователен стандарт по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от учене за придобиване на трета и четвърта степен на професионална квалификация по професията, критериите и средствата за оценяване на всяка единица резултат от учене, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

Заключителни разпоредби

§ 1. Учебните планове и учебните програми по чл. 3, разработени въз основа на тази наредба, започват да се прилагат от учебната 2026 - 2027 г. за учениците, които постъпват в VIII клас в училищното професионално образование и обучение, а за лица, навършили 16 години - от 1 януари 2026 г.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 6 във връзка с ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ

Приложение към чл. 2

ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА ПРИЛОЖНИ ИЗКУСТВА (ХУДОЖЕСТВЕНА ДЪРВОРЕЗБА, ХУДОЖЕСТВЕНА КЕРАМИКА, ХУДОЖЕСТВЕНА ТЪКАН, ХУДОЖЕСТВЕНО ОБРАБОТВАНЕ НА МЕТАЛИ, ХУДОЖЕСТВЕНО ОБРАБОТВАНЕ НА СТЪКЛО И ПОРЦЕЛАН, ИКОНОПИС, БИЖУТЕРИЯ, ДЕТСКИ ИГРАЧКИ И СУВЕНИРИ)

Професионално направление:					
0214	**Приложни изкуства**				
Професия					
021401	**Приложни изкуства (художествена дърворезба, художествена керамика, художествена тъкан, художествено обработване на метали, художествено обработване на стъкло и порцелан, иконопис, бижутерия, детски играчки и сувенири)**				
Степени на професионална квалификация		**-**	**-**	**III**	**IV**
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)		**-**	**-**	**4**	**5**
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)		**-**	**-**	**4**	**5**

ПРОЕКТ

1. Изисквания към кандидатите

1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или входящо квалификационно равнище за придобиване на степени на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение.

За придобиване на трета и четвърта степен на професионална квалификация по професията „Приложни изкуства (художествена дърворезба, художествена керамика, художествена тъкан, художествено обработване на метали, художествено обработване на стъкло и порцелан, иконопис, бижутерия, детски играчки и сувенири)“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г. изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

1.1.1. За придобиване на трета степен на професионална квалификация

- за ученици - завършено основно образование
- за лица, навършили 16 години - придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или завършено средно образование;

1.1.2. За придобиване на четвърта степен на професионална квалификация - завършено средно образование.

1.2. Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

2. Описание на професията

2.1. Трета степен на професионална квалификация по професията

Завършилите трета степен на професионална квалификация по професията „Приложни изкуства (художествена дърворезба, художествена керамика, художествена тъкан, художествено обработване на метали, художествено обработване на стъкло и порцелан, иконопис, бижутерия, детски играчки и сувенири)“, проектират и изпълняват в материал художествени произведения. Основната цел на тяхната дейност е постигането на ярко визуално въздействие върху аудиторията чрез създаване на оригинални авторски произведения, според спецификата на професията и материалите. Работата обхваща както творческия процес по генериране на иновативни идеи, така и цялостното техническо изпълнение – от идейна скица до крайна реализация.

Професията обхваща широка гама от творчески и практически области, които комбинират естетика и функционалност.

В професионалната си дейност минават през следните етапи: проучване, идейни скици, графични и цветни проекти, макети и изпълнение в материал, като използват класически и съвременни инструменти и материали, както и дигитални средства за проектиране и изпълнение. Развиват умението да съобразяват произведенията си с изискванията на възложителя, целевата аудитория и конкретната среда. Работата предполага активна комуникация с клиенти, колеги и външни партньори, както и участие в представянето и защитата на проектни концепции.

Професията съхранява и развива автентичните български традиции, предлага нови решения на базата на съвременния визуален език. Професията се упражнява основно в специализирани ателиета и работилници.

Изискват се висока степен на самодисциплина, визуална и естетическа култура, внимание към детайла и стремеж към непрекъснато усъвършенстване. Професията изисква творческо и критично мислене, усет за форма, цвят и пропорции, както и умения за работа с

ПРОЕКТ

различни материали, техники и технологии. Лицата демонстрират висока степен на самостоятелност, комуникативност и организационна отговорност.

Необходимо е лицата да са запознати с основите на композицията, теорията на цветовете и визуалната йерархия, както и да умеят да подбират подходящи средства и техники за представяне на идеите си, т.е. - да притежават комбинация от технически, стратегически и творчески умения. Изисква се проследяване на съвременните тенденции, участие в конкурси, изложби, пленери и надграждане на знанията, включително по въпросите на авторското право, нормативната уредба и професионалната етика. Реализират се като самостоятелни творци, в творчески колективи, в художествени ателиета, в приложни работилници, в занаятчийски предприятия, в музеи, галерии и културни институции.

Професията изисква познания по история на изкуството и развитие на стиловите направления приложните изкуства в България и по света, древни и съвременни техники и технологии на обработката и прилагане на материалите, рисуване, перспектива, пластика, цветознание, живопис, пластична анатомия, композиция и развит усет за художествени пространства.

Придобилите трета степен на професионална квалификация по професията „Приложни изкуства – художествена - дърворезба“, създават оригинални художествени проекти и изделия от дървесина чрез прилагане на художествени, конструктивни и технологични подходи. Те разработват и реализират собствени идеи в областта на художествената дърворезба – декоративни пана, пластики, релефи, художествени елементи за мебели, интериор и архитектура, като съчетават индивидуален стил с традиции, културни влияния и актуални тенденции в приложните изкуства. Професията изисква задълбочени познания в областта на традиционните и съвременни техники на дърворезбата, материалознанието, технологията на обработка на дърво, историята и стилистиката на декоративните изкуства, както и знания по естетика, ергономия и технология на дървесината. Завършилите могат да работят, както самостоятелно, така и в екип в областта на декоративно-приложните изкуства, реставрацията, интериорната и екстериорната декорация, както и в организации, свързани с културното наследство и художественото производство.

Придобилите трета степен на професионална квалификация „Приложни изкуства – художествена керамика“ формират естетическо отношение, пластична и цветова култура. Изграждат технологични професионални умения при работа с керамичните материали.
Запазват и продължават националните традиции в областта на художествените занаяти, опознават и съхраняват богатото културно наследство. Формират художествен вкус по отношение на съвременния керамичен утилитарен предмет. Проявяват творческо отношение към обобщената форма и детайл. Усвояват разбиране за умело прилагане на керамиката в естетизирането на съвременното интериорно и екстериорно пространство.

Придобилите трета степен на професионална квалификация **„**Приложни изкуства – художествена тъкан“ могат да създават произведения на изобразителното изкуство от тъкан и нетъкан текстил. Използват традиционни и съвременни техники – тъкане, ситопечат, плъстене. Изисква се творчески подход, внимание към детайла и висока степен на естетическа култура. Имат знанията и развиват усет за цвят, композиция и пространство. Професионалистът в областта на художествената тъкан може да работи самостоятелно като автор на текстилно изкуство или като част от екип в ателиета и дизайнерски студия.

Лицата, придобили трета степен на професионална квалификация по професията „Приложни изкуства – художествено обработване на метали“ проектират и реализират художествени изделия чрез изпълнение на конкретни, свързани с изчертаване, моделиране,

ПРОЕКТ

макетиране и изработване от метал. Те разполагат с основни знания по композиция, ергономия, металознание, технология на металите, мащабиране, видове стилове и течения, и техники за работа с различни метали. Участват в подготвителните и изпълнителските етапи на дизайнерския процес. В практическата си дейност лицата извършват проучване на зададени теми, подготвят идейни скици, чертежи и макети. Работят с различни метали като ги комбинират с други материали (стъкло, дърво, текстил, плексиглас, полимери и др.) Прилагат професионални техники за работа с метали. Умеят да правят 3D проекти на професионални софтуерни програми, принтират ги и обработват отливката от метал. Също така изработват копия на български традиционни накити и фиали от панагюрското съкровище, както и разработват и реализират собствени идеи в областта на художествения метал – декоративни пана, триизмерни пластики за интериорна и екстериорна среда, комплекти или серии бижута, декоративни съдове и др. Лицата работят, както самостоятелно, така и в колектив в специализирани ателиета и работилници.

Придобилите трета степен на професионална квалификация по професията „Приложни изкуства– художествено обработване на стъкло и порцелан“ създават оригинални художествени творби от стъкло и порцелан чрез прилагане на художествени, конструктивни и технологични подходи. Разработват и реализират собствени идеи – витраж, дизайн на утилитарен продукт, релеф, съдове от тънкостенно духано стъкло, осветително тяло и свободни пластики. Професията изисква познания в областта на естетика, композиция, цветознание, пластично формообразуване, ергономия, специфична технология на материалите. Завършилите тази професия могат да работят като самостоятелен автор или като част от екип в ателиета и дизайнерски студия.

Придобилите трета степен на професионална квалификация **„**Приложни изкуства – иконопис“ притежават знания и умения за самостоятелна творческа практическа и изпълнителска дейност в областта на декоративното и фигурално сакрално изкуство . Могат да изработва авторски иконописни проекти, да изграждат сложни иконографски сцени и да интерпретират традиционни образци, съобразявайки се с православния канон и традиции. Усвоили са и са усъвършенствали живописни и декоративни техники, както и методи за създаване на синтез между иконографската композиция и архитектурната среда. Владеят знания по история и теория на изкуството, богословие на иконата, технология на живописта и свойства на материалите. Работата им се отличава с висока степен на професионална автономност и отговорност.

Лицата, придобили трета степен на професионална квалификация по професията „Приложни изкуства – бижутерия“ създават оригинални художествени творби от цветни и благородни метали чрез прилагане на художествени, конструктивни и технологични подходи. Те разработват и реализират собствени идеи в областта на бижутерията – комплект или серия бижута в съчетание с полускъпоценни камъни, силикатни емайли, стъкло, плексиглас, дърво, керамика и др. Изработват, както копия на накити от българското традиционно наследство като пафти, тепелъци, нагръдници, наушници, гривни, колиета, пръстени и др., така и съвременни бижута и аксесоари по собствен проект. Умеят да правят 3D проекти на професионални софтуерни програми, принтират ги и обработват отливките от метал.

Придобилите трета степен на професионална квалификация по професията „Приложни изкуства – детски играчки и сувенири“, проектират и изпълняват в материал игрови средства за деца и сувенири, използвайки принципите на формообразуването и средствата на композицията. Професията изисква познания в сферата на методиката на проектиране, цветознание, формообразуване, технология. Професионалната дейност в тази

ПРОЕКТ

област обхваща цялостния процес от идеята, проучването, изработването на скици и макети, чертежи и цветни варианти, избор на материали и подходящата технология за изпълнение до краен продукт. Те разполагат с основни знания по композиция, ергономия, цветознание, материали и стилове и могат да участват в подготвителните и изпълнителски етапи на дизайнерския процес.

2.2 Четвърта степен на професионална квалификация по професията

Завършилите четвърта степен на професионална квалификация по професията „Приложни изкуства“ (художествена дърворезба, художествена керамика, художествена тъкан, художествено обработване на метали, художествено обработване на стъкло и порцелан, иконопис, бижутерия, детски играчки и сувенири) притежават компетентности за самостоятелно творчество, управление и развитие на художествени проекти и реализации в цялостния им творчески, организационен и производствен процес. Те планират, координират и контролират дейностите по проектиране и реализация на авторски произведения, продукти и серии, като съчетават художествения подход с иновативни технологични решения. Професионалната им дейност обхваща целия цикъл – от изследването, проектирането и визуална комуникация, до реализацията на проекта, представяне и популяризиране на произведенията. Способни са да менажират творческите, технологичните, финансови и организационните процеси. Могат да организират и ръководят екипи, творчески студия, работилници и образователни проекти.

Завършилите четвърта степен съчетават традиционните художествени ценности с новите тенденции в съвременните визуални изкуства и устойчивите технологии. Те създават оригинални авторски продукти, които отразяват личен стил, професионална зрялост и културна осъзнатост.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) за придобиване на трета и четвърта степен на професионална квалификация по професията: Приложни изкуства (художествена дърворезба, художествена керамика, художествена тъкан, художествено обработване на метали, художествено обработване на стъкло и порцелан, иконопис, бижутерия, детски играчки и сувенири)

Степен на професионална	Ниво по НКР/ЕКР	Номер на ЕРУ и вид професионална подготовка (ПП)																																		
		ЕРУ 1	ЕРУ 2	ЕРУ 3	ЕРУ 4	ЕРУ 5	ЕРУ 6	ЕРУ 7	ЕРУ 8	ЕРУ 9	ЕРУ 10	ЕРУ 11	ЕРУ 12	ЕРУ 13	ЕРУ 14	ЕРУ 15	ЕРУ 16	ЕРУ 17	ЕРУ 18	ЕРУ 19	ЕРУ 20	ЕРУ 21	ЕРУ 22	ЕРУ 23	ЕРУ 24	ЕРУ 25	ЕРУ 26	ЕРУ 27	ЕРУ 28	ЕРУ 29	ЕРУ 30	ЕРУ 31	ЕРУ 32	ЕРУ 33
		Обща ПП		Отраслова ПП					Специфична ПП																											
III	4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
IV	5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

3.1. Списък на Единиците резултати от ученето по видове професионална подготовка

ПРОЕКТ

ЕРУ по обща професионална подготовка – единна за всички професионални направления от Списъка на професиите за професионално образование и обучение
ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда
ЕРУ 2. Икономика и предприемачество

ЕРУ по обща отраслова подготовка – единна за професиите от професионално направление „Приложни изкуства (художествена дърворезба, художествена керамика, художествена тъкан, художествено обработване на метали, художествено обработване на стъкло и порцелан, иконопис, бижутерия, детски играчки)**“**

ЕРУ 3. История на изкуството - периоди, стилови, произведения и автори
ЕРУ 4. Рисуване - графично изобразяване на форми и обеми
ЕРУ 5. Перспектива - линейната и въздушната
ЕРУ 6. Пластична анатомия - пропорции, костна система и мускулатура
ЕРУ 7. Компютърна графика - проектиране, визуализация, презентиране, периферни устройства

Специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ по специфична професионална подготовка „Приложни изкуства - художествена дърворезба“

ЕРУ 8. Проектиране и изпълнение на проекти за изделия от дървесина. Резбовани пана, пластики и утилитарни предмети
ЕРУ 9. Индивидуална задача по зададена или собствена идея по художествена резба- проучване, проектиране, изпълнение и презентиране
ЕРУ 10. Познава теоретично и практически владее художествено-пластични техники за работа в различни видове масивна дървесина

ЕРУ по специфична професионална подготовка „Приложни изкуства - художествена керамика“

ЕРУ 11. Закономерности при проектиране и изграждане на керамичните композиции и форми
ЕРУ 12. Функционални изделия и декоративни форми
ЕРУ 13. Познава теоретично и практически владее художествено-пластични и живописни техники

ЕРУ по специфична професионална подготовка „Приложни изкуства - художествена тъкан“

ЕРУ 14. Художествени текстилни произведения - основи на проектирането и изпълнението в материал
ЕРУ 15. Произведение на текстилното изкуство по индивидуално задание – проект, реализация, представяне
ЕРУ 16. Творби на живописта и изобразителните изкуства, в класически и съвременни техники и жанрове – създаване, експониране и представяне

ЕРУ по специфична професионална подготовка „Приложни изкуства - художествено обработване на метали“

ЕРУ 17. Художествено обработване на метали
ЕРУ 18. Индивидуална задача по зададена тема или собствена идея за творба от метал
ЕРУ 19. Художествени живописни и графични техники

ПРОЕКТ

ЕРУ по специфична професионална подготовка „Приложни изкуства - художествено обработване на стъкло и порцелан“

ЕРУ 20. Художествени обекти и дизайн от стъкло
ЕРУ 21. Индивидуална задача по зададена или собствена идея- проучване, проектиране, изпълнение и презентиране
ЕРУ 22. Пластични и живописни техники

ЕРУ по специфична професионална подготовка „Приложни изкуства – иконопис“

ЕРУ 23. Православна изобразителна традиция - декоративни и фигурални сакрални произведения
ЕРУ 24. Православна сакрална творба - авторска интерпретация по индивидуално задание
ЕРУ 25. Живопис и изобразителни изкуства в класически и съвременни техники и жанрове – създаване, експониране, представяне

ЕРУ по специфична професионална подготовка „Приложни изкуства – бижутерия“

ЕРУ 26. Бижутерия
ЕРУ 27. Индивидуална задача по зададена тема или собствена идея за художествено изделие от метал
ЕРУ 28. Художествени живописни и графични техники

ЕРУ по специфична професионална подготовка „Приложни изкуства - детски играчки и сувенири“

ЕРУ 29. Проектиране и изпълнение на детски играчки и сувенири
ЕРУ 30. Индивидуална задача по избрана тема
ЕРУ 31. Пластични и живописни техники

ЕРУ по специфична професионална подготовка по професия Приложни изкуства - художествена дърворезба, художествена керамика, художествена тъкан, художествено обработване на метали, художествено обработване на стъкло и порцелан, иконопис, бижутерия, детски играчки и сувенири

ЕРУ 32. Организиране, планиране и осъществяване на цялостен творчески процес, самостоятелно и в група
ЕРУ 33. Анализ, оценка и методи за усъвършенстване на цялостната творческа дейност

3.2.Описание на единиците резултати от ученето за професията:
Приложни изкуства (художествена дърворезба, художествена керамика, художествена тъкан, художествено обработване на метали, художествено обработване на стъкло и порцелан, иконопис, бижутерия, детски играчки и сувенири)

3.2.1. Обща професионална подготовка по професията

ЕРУ 1	**Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда**
Резултат от учене 1.1	Спазва хигиенните норми и здравословните и безопасни условия на труд (ЗБУТ) на работното място
Знания	• Познава основните нормативни актове за здравословни и безопасни условия на труд

ПРОЕКТ

	• Обяснява възможните професионални и здравни рискове на работното място и причините за тяхното възникване • Разяснява основните правила при оказването на първа помощ при трудови злополуки • Изброява основните видове лични предпазни средства и техните функции • Познава видовете защитни приспособления и средства за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Изброява правилата за работа при аварии и аварийни ситуации
Умения	• Прилага мерки за безопасност на работното място • Спазва хигиенните норми на работното място • Прилага инструкции за безопасна работа • Реагира правилно при аварийни ситуации
Компетентности	• Спазва стриктно мерките за безопасност при изпълнение на различните трудови дейности
Резултат от учене 1.2	Осъществява превантивна дейност за опазване на околната среда
Знания	• Познава нормативни актове, свързани с опазването на околната среда и ЗБУТ • Познава трудово-правните норми, свързани със ЗБУТ • Разяснява общите изисквания за осигуряване на ЗБУТ съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социално развитие с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите
Умения	• Търси информация за устойчиви практики, приложими в конкретната професионална дейност • Изпълнява дейности по събиране и съхраняване на опасни продукти, излезли от употреба уреди и консумативи съобразно правилата за рециклиране • Използва технологии и материали, щадящи околната среда • Спазва практики за пестене на вода, енергия и други ресурси на работното място
Компетентности	• Правилно обработва отпадъците на работното място съобразно изискванията за сортиране • Вярно и точно разпознава замърсяващи фактори на работното място и съдейства за ограничаване на въздействието им • Способен е стриктно да следва утвърдените правила и изисквания за опазване на околната среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее теоретични знания за: - хигиенните норми - здравословните и безопасни условия на труд на работното място - овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ - превантивната дейност за опазване на околната среда Част по практика на професията: • Избира своевременно най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация

ПРОЕКТ

	• Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 2	**Икономика и предприемачество**
Резултат от учене 2.1	Познава основите на пазарната икономика
Знания	• Познава основни икономически понятия – търсене, предлагане, пазар, конкуренция, цена • Познава ролята на държавата в икономиката – данъци, бюджет, регулации • Обяснява дейността на организацията в контекста на основни икономически принципи и понятия • Разяснява основни понятия във финансите – приходи, разходи, печалба, инвестиции • Разбира значението на социалната и екологична отговорност при ръководене на бизнес
Умения	• Използва основни икономически понятия като търсене, предлагане, пазар, конкуренция и цена при изпълнение на професионалните си задачи • Отчита значението на основните финансови показатели като приходи, разходи, печалба и инвестиции
Компетентности	• Прилага правилата и изискванията, свързани с ролята на държавата в икономиката, включително данъци, бюджет и регулации, в рамките на работната среда и своите професионални ангажименти
Резултат от учене 2.2	Познава основите на предприемачеството
Знания	• Познава същността и ролята на предприемачеството в икономиката • Изрежда основните стъпки при стартиране на бизнес, включително генериране на идея, пазарно проучване, изготвяне на бизнес план • Изброява видовете фирми и организационно-правни форми на стопанска дейност
Умения	• Разграничава видовете фирми и организационно-правните форми на стопанска дейност • Прилага знания за предприемачеството в работната си среда
Компетентности	• Идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания • Предлага решения за подобряване на дейността в съответствие с технологичните и организационните изисквания • При необходимост представя идеи и предложения пред клиенти, инвеститори или партньори, като аргументира решенията си
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее основните теоретични знания и понятия в областта на икономиката

ПРОЕКТ

	• Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството Част по практика на професията: • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус • Участва в разработването на бизнес план на фирмата според изискванията на предварително дефинираното задание
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

3.2.2.Отраслова професионална подготовка по професията

ЕРУ 3	**История на изкуството - периоди, стилове, произведения и автори от възникването на визуалните изкуства до наши дни**
Резултат от учене 3.1	Познава развитието на визуалните изкуства от праисторията до Романтизма, художествените стилове, техники, материали, идеи и културния контекст, в който са създадени произведенията на изкуството, значими автори и техните произведения, основни термини и методи за анализ в изкуството
Знания	• Познава художествените процеси, стилове и епохи от праисторията до Романтизма • Познава връзките между изкуството и историческите, философските и социалните процеси от праисторията до Романтизма • Познава ролята на изкуството в човешката култура и идентичност • Познава специфична терминология и методи за анализ на изкуството
Умения	• Разпознава и анализира процесите, художествени стилове и епохи в изкуството от праисторията до Романтизма • Разпознава и да разбира на връзките между изкуството и историческите, философските и социалните процеси в изкуството от праисторията до Романтизма • Оцени ролята на изкуството във формирането на човешката култура и идентичност • Използва специфичната терминология и методи за анализ в изкуството
Компетентности	• Владее и използва в професията си познанията за процесите и развитието на визуалните изкуства от праисторията до Романтизма
Резултат от учене 3.2	Познава визуалните изкуства от средата на XIX век до съвременността, художествените стилове, техники, материали, идеи и контекст, значимите автори и произведения, термини и методи за анализ в изкуството

ПРОЕКТ

Знания	• Познава процесите, художествените стилове и направленията във визуалните изкуства от средата на XIX век до съвременността • Познава връзките между изкуството и историческите, философските и социалните процеси във визуалните изкуства от средата на XIX век до съвременността • Познава ролята на изкуството в човешката култура и идентичност • Познава специфична терминология и методи за анализ в изкуството
Умения	• Разпознава и анализира процесите, художествените стилове и епохите в изкуството от средата на XIX век до съвременността • Разпознава и да разбира връзките между изкуството и историческите, философските и социалните процеси в изкуството от средата на XIX век до съвременността • Разбира ролята на изкуството във формирането на човешката култура и идентичност • Използва специфичната терминология и методи за анализ в изкуството
Компетентности	• Владее и използва в професията си познанията за процесите и развитието на визуалните изкуства от средата на XIX век до съвременността
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Разпознава, описва и анализира художествени стилове, направления и епохи, ключови автори и произведения на визуалните изкуства от тяхното възникване до наши дни • Разпознава и да описва с разбиране връзките между изкуството и историческите, философските и социалните процеси във визуалните изкуства от тяхното възникване до наши дни • Описва процесите във визуалните изкуства, като използва специфичната терминология и методи за анализ в изкуството Част по практика на професията: • Изпълнява практически задачи, като разпознава, описва и анализира художествени стилове, направления и епохи, ключови автори и произведения на визуалните изкуства от тяхното възникване до наши дни • Изпълнява практически задачи, като разпознава и да описва с разбиране връзките между изкуството и историческите, философските и социалните процеси във визуалните изкуства от тяхното възникване до наши дни
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание
ЕРУ 4	**Рисуване - графично изобразяване на форми и обеми**
Резултат от учене 4.1	Натюрморт - класически етюд
Знания	• Познава елементите на рисунката: точка, линия, тон равнина, форма, пространство, ритъм, баланс и др. • Познава основните качествата на материалите за рисуване – молив, въглен, креда, туш и др. и на основите - хартия, картон и др.

ПРОЕКТ

	• Познава основните елементите на визуалната композицията и ролята им за качествата на произведението
Умения	• Ползва елементите на рисунката при създаване на класически етюди, линеарни и тонални произведения • Подбора композиционни решение при създаване на произведенията по въображение и от натура • Ползва различни графични материали, рисува от натура натюрморт, пейзаж и др.
Компетентности	• Владее поетапното графично изобразяване на форми и обеми • Познава и ползва законите на композицията, перспективата
Резултат от учене 4.2:	Рисува глава, полуфигура и фигура - класически етюди, линеарни и тонални рисунки
Знания	• Познава елементите на рисунката: точка, линия, тон равнина, форма, пространство, ритъм, баланс и др. • Познава качествата на материалите за рисуване – молив, въглен, креда, туш и др. и на основите - хартия, картон и др. • Познава елементите на визуалната композицията и ролята им за качествата на произведението – център и периферия; преден, среден и заден план; геометричен и естетичен център; хоризонтална, вертикална, диагонална или пирамидална и много др. • Познава ролята на композицията за въздействието ѝ на визуалните произведения
Умения	• Ползва елементите на рисунката при създаване на класически етюди, линеарни и тонални произведения • Подбора на композиционно решение при създаване на произведенията по въображение и от натура • Рисува с различни графични материали от натура: натюрморт, пейзаж, глава, полуфигура и фигура и др.
Компетентности	• Владее поетапното графично изобразяване на форми и обеми по законите на композицията, перспективата и пластичната анатомия
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Може да опише елементите и принципите на композиране и формообразуване при изграждане на графични изображения. • Разграничава етапите и видовете материали, може да обясни ролята им в създаването на визуално съдържание Част по практика на професията: • Може да изпълнява визуални задачи, като прилага поетапно принципите на композиране и формообразуване • Подбира и използва умело материалите за създаването на конкретно графично изображение
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 5	**Перспектива - линейна и въздушна**
Резултат от учене 5.1	Перспективното изменение при едноточковата и двуточковата перспектива

ПРОЕКТ

Знания	• Познава елементите на линейната и въздушната перспектива и специфичната им терминология • Познава видовете построения в едноточковата, двуточковата и триточкова перспектива • Познава видовете осветление и поведението им в перспективната система
Умения	• Идентифицира в натурата видовете перспективни построения • Прилага законите за изменението на предметите в пространството според на едноточковата, двуточковата перспектива • Използва едноточкова, двуточкова перспектива в творчеството си
Компетентности	• Владее едноточковата, двуточковата перспектива, използва професионалната терминология, идентифицира и подбира видовете перспективни построения и ги използва ефективно в произведенията
Резултат от учене 5.2	Познава перспективното изменение при триточковата и въздушната перспектива
Знания	• Познава елементите на триточковата и въздушната перспектива и специфичната им терминология • Познава видовете построения изменения в триточковата и въздушната перспектива • Познава видовете осветление и поведението им в перспективната система
Умения	• Прилага на практика законите за изменението на предметите в пространството по законите на линейната и въздушната перспектива • Прилага ефективно и използва различните видове перспективни построения в творчеството си • Идентифицира видовете осветление и да ги представя по законите на перспективната система в произведенията си
Компетентности	• Владее линейната и въздушната перспектива, използва професионалната терминология, идентифицира и подбира видовете перспективни построения и ги използва ефективно в произведенията

ПРОЕКТ

Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Владее теоретични знания за: - историческото развитие на науката перспектива - елементите на перспективната система и специфичната ѝ терминология - строежа на окото и връзката между зрителния апарат, зрителните възприятията и перспектива система - - видовете перспектива и особеностите на построенията при всяка от тях **Част по практика на професията:** • Вярно и точно прилага законите на линейната перспектива в конкретни построителни задачи • С лекота прилага в творчески задачи законите на линейната и въздушната перспектива – намиране на перспективно атрактивна гледна точка, правилно построяване на обектите според убежните точки, подчинява перспективните закони спрямо конкретната творческа задача
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 6	**Пластична анатомия - пропорции, костна система и мускулатура**
Резултат от учене 6.1	Познава човешкия скелет – костна система
Знания	• Описва видовете кости в човешкото тяло и свързването между тях • Познава съставните елементи на костите • Посочва костите на черепа, главни измервателни точки, диаметри и видове черепи • Познава характеристиките на скелет на торс – скелет на гръбначен стълб, скелет на раменен пояс, скелет на гръден кош, скелет на тазов пояс • Познава характеристиките на скелет на крайници – скелет на мишница, скелет на предмишница, скелет на ръка, скелет на бедро, скелет на подбедрица, скелет на крак
Умения	• Изобразява анатомично правилно човешки скелет и костите му поотделно • Изобразява анатомично правилно човешки череп
Компетентности	• Използва знанията си по Пластична анатомия в проекти по специален предмет
Резултат от учене 6.2	Повърхностни мускули и външни форми в човешкото тяло
Знания	• Назовава дъвкателните и мимическите мускули в главата, техните залавни места, функция и пластика • Посочва основните области и равнини в главата. • Познава външните форми на главата – око, ухо, нос, уста, техните характеристики и пропорции. • Познава каноните за пропорциите на човешкото тяло в исторически план

ПРОЕКТ

	• Изброява повърхностните мускули на торса, техните залавни места, функция и пластика. • Описва повърхностните мускули на крайниците, техните залавни места, функция и пластика
Умения	• Изобразява анатомично правилно човешка глава • Изобразява анатомично правилно Екорше • Използва знанията си за съкращенията на мимическите мускули и да изобразява различни психични състояния на човешкото лице • Изобразява анатомично правилно око, ухо, нос, уста • Изобразява човешка фигура в движение
Компетентности	• Използва знанията си по Пластична анатомия, като създава анатомични рисунки и скулптури с правилни пропорции и пластика • Използва знанията си по Пластична анатомия в създаване на художествени творби по специален предмет
Критерии за оценяване на ЕРУ:	Част по теория на професията: • Демонстрира теоретични знания за костите в човешкото тяло • Има теоретични познания за повърхностните мускули в човешкото тяло • Има теоретични познания за основните пропорции в човешкото тяло Част по практика на професията: • Изобразява анатомично правилно елементи от човешкото тяло • Изобразява анатомично правилно цяла човешка фигура
Средства за оценяване:	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 7	**Компютърна графика - проектиране, визуализация, презентиране, периферни устройства**
Резултат от учене 7.1	Познава основните устройства и програми за създаване на дигитално изобразително съдържание и присъщите им периферни устройства
Знания	• Познава основния специализиран софтуер за създаване и обработка на статични и движещи се изображения, текст и звук • Познава интерфейса, основните методи и инструменти за работа с векторни програми – работа с линии, обекти, цвят, текст, слоеве, маски, трансформации • Познава основните видове периферни устройства, тяхното предназначение и методите за употребата им
Умения	• Ползва основните функции на програми за създаване на векторни изображения • Ползва основните функции на програми за създаване на растерни изображения • Ползва основните функции на специализираните програми за създаване и обработка на статични и движещи се изображения, текст, и звук • Ползва основните периферни устройства

ПРОЕКТ

Компетентности	• Владее познанията и ползва при упражняване на професията си дигитални средства за изобразяване, проектиране, визуализация и презентиране и да използва присъщите им периферни устройства
Резултат от учене 7.2	Създава дигитално изобразително съдържание и го материализира с присъщите им периферни устройства
Знания	• Познава основните видове дигитални изображения, техните характеристики и специфичната терминологията – растер, вектор, пиксел, резолюция и др. • Познава основния специализиран софтуер за създаване и обработка на статични и движещи се изображения, текст и звук • Познава интерфейса, основните методи и инструменти за работа с векторни програми – работа с линии, обекти, цвят, текст, слоеве, маски, трансформации • Познава интерфейса, основните методи и инструменти за работа с растерни програми – контраст, цветен баланс, селекции, четки, филтри, ретуш, работа със слоеве и ефекти • Познава основните системите за цвят и основните файлови формати за изображения, тяхното предназначение и приложение • Познава видове периферни устройства, тяхното предназначение и методите за употребата им
Умения	• Работи с програми за създаване на векторни изображения • Работи с програми за създаване на растерни изображения • Работи със специализираните програми за създаване и обработка на статични и движещи се изображения, текст, и звук • Подбира подходящо файлово разширение и резолюция според предназначението на изображенията • Подбира и работи с периферни устройства
Компетентности	• Владее познанията и ползва при упражняване на професията си дигитални средства за изобразяване, проектиране, визуализация и презентиране и да използва присъщите им периферни устройства
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Описва основните видове дигитални изображения, техните характеристики и специфичната терминология, файлова система • Описва основния специализиран софтуер, качествата и методите му при създаване и обработка на статични и движещи се изображения, текст и звук • Описва основните видове периферни устройства, тяхното предназначение и методите за употребата им Част по практика на професията: • Изпълнява практически задачи с програми за създаване и обработка на статични и движещи се изображения, текст и звук • Изпълнява практически задачи, ползвайки основните видове периферни устройства
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията:

ПРОЕКТ

	• Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание

3.1.1. Специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 8	Проектиране и изпълнение на проекти за изделия от дървесина. Резбовани пана, пластики и утилитарни предмети.
Резултат от учене 8.1	Разработва идейни скици
Знания	• Познава основните съотношения, мащаби и принципи на позициониране на елементите в художествената композиция • Съчетава геометрични и органични форми (растителни, зооморфни) чрез средствата на композицията и пластичното изграждане • Разграничава видовете стилизация и степени на обобщаване на формата в зависимост от художествената идея разположение • Познава формообразуващите фактори – функционалност, конструкция, материал и технология • Описва композиционните средства – статичност, динамичност, симетрия, асиметрия и видове симетрии, характерни за дърворезбата • Описва пластичните средства на композицията – пропорция, мащаб, ритъм и метрика, контраст, нюанс и цвят
Умения	• Скицира флорални или зооморфни обекти, подходящи за интерпретация в художествена дърворезба • Експериментира в трите измерения с различни пропорции и тонално-цветови решения за по-пълно онагледяване на идеята • Прилага стилизация, обобщаване и хипербола за ясно и изразително визуализиране на образа • Стилизира фигурални и зооморфни мотиви, подчертавайки техния характер и художествен израз • Експериментира с различни композиционни решения и оценява тяхната уместност спрямо замисъла на композицията • Организира отделните елементи в цялостна композиция, съобразена с идеята, формата и предназначението на произведението • Използва художествени и дигитални средства за визуализация и представяне на идейния проект
Компетентности	• Прилага принципите на творческа интерпретация, стилизация и опростяване при проектирането на резбовани композиции и изделия • Визуализира идеята на художественото произведение така, че ясно да представя неговата форма, конструкция и естетическа концепция • Прилага комбинативност, логическо и асоциативно мислене, способност за генериране на оригинални идеи и нестандартни художествени решения
Резултат от учене 8.2	Материали, технологии и техники, и тяхното предназначение
Знания	• Разграничава основните видове дървесина, използвани в художествената дърворезба

ПРОЕКТ

	• Описва физични и визуални свойства на дървесината и допълнителните материали (твърдост, плътност, цвят, текстура, влакнеста структура и др.) • Обяснява влиянието на материала върху формообразуването и характера на художествената повърхност • Познава основните технологии и техники за обработка на дърво – разкрояване, резбоване, шлайфане, сглобяване, байцване, патиниране, лакиране и др. • Разбира влиянието на избраната технология върху здравината, външния вид и художественото въздействие на изделието • Познава правилата за безопасност и опазване на здравето при работа с различни инструменти, технологии и материали • Разбира ограниченията и възможностите на различните материали и техники спрямо формата и предназначението на произведението
Умения	• Подбира подходящи материали според функцията, естетиката и предназначението на резбованото изделие • Сравнява предимствата и ограниченията на различни видове дървесина и допълнителни материали според проектната задача • Оценява устойчивостта, издръжливостта и качеството на материалите в контекста на художествената идея • Използва технологични решения, които осигуряват прецизност, здравина и високо художествено качество на резбованите изделия
Компетентности	• Прилага знания за материалите, технологиите и техниките при създаване на художествени произведения, които съчетават функционалност, изразителност и професионално качество
Резултат от учене 8.3	**Представяне на проекта с визуални средства за онагледяване**
Знания	• Описва основните елементи и понятия на техническото чертане (формати, мащаб, проекции, оразмеряване, позициониране) • Познава необходимостта и функциите на техническия чертеж при проектирането и изработката на резбовани изделия • Дефинира изискванията към работната и визуалната документация на проекта • Познава основните понятия, свързани с цвета – основни и допълнителни цветове, цветови гами и хармонии • Обяснява целта на използването на цветови решения за засилване на художествения ефект и изразителността на формата • Познава различни видове макети (меки, ситуационни, конструктивни, експозиционни) и тяхното предназначение • Разбира значението на мащаба, пропорциите и детайла при изработването на макет • Познава материали и техники за създаване на макети, съобразени с характеристиките на дърворезбата • Описва последователността и алгоритъма на работа при изготвяне на проекта и макета
Умения	• Изготвя технически чертежи на проектираното изделие, използвайки правилни формати, линии и проекции

ПРОЕКТ

	• Оразмерява и позиционира елементите в съответствие с конструктивните и естетическите изисквания • Разработва шаблони и техническа документация, необходими за изпълнение на проекта • Проверява чертежите за съответствие с конструкцията и художествената идея • Използва подходящ мащаб за постигане на точност и яснота • Създава цветни решения за проекта, съобразени с функцията, стилистиката и композицията на формата. • Експериментира с различни цветови схеми, за да подчертае характера и обема на произведението • Изработва макет на изделието, съобразен с мащаба, пропорциите и конструктивните особености • Използва подходящи материали и техники за реализация на макета • Проверява съответствието на макета с проекта, техническата документация и визуалната концепция
Компетентности	• Прилага знания и умения по техническо чертане и цветово проектиране за създаване на функционални и художествено изразителни проекти • Оценява качеството, точността и приложимостта на изготвените чертежи, макети и алгоритми • Използва макета и визуалните средства като инструмент за убедително представяне на художествената идея и конструктивното решение на произведението
Резултат от учене 8.4	Художествени изделия от различна дървесина, комбинирана с помощни материали
Знания	• Познава принципите на проектиране и документиране на художествени изделия • Разбира специфичните особености при изработване на изделия от различна дървесина и помощни материали • Описва етапите и технологичната последователност на работа – рязане, шлайфане, сглобяване, лепене, моделиране и довършителна обработка • Обяснява технологичните особености, естетическите и хигиенни изисквания при изработване на изделия от дърво и съчетани материали • Идентифицира необходимите машини, инструменти и приспособления за работа • Разграничава особеностите и качествата на различните видове дървесина (масивна, листова, фурнирована) и техните приложения в художествената практика • Познава методи за формообразуване и моделиране на мека и твърда дървесина • Разбира принципите при изработване на макети за художествени изделия
Умения	• Съставя и прилага технологична последователност за реализация на художествено изделие • Работи с ръчни и електрически инструменти за дървообработка – триони, длета, рендета, пробивни и шлифовъчни машини

ПРОЕКТ

	• Изпълнява технологични операции – рязане, шлайфане, разкрояване, сглобяване, лепене и монтаж. • Измерва, оразмерява и проверява точността на детайли и сглобки • Извършва довършителна и повърхностна обработка – китване, шлифоване, байцване, оцветяване, патиниране, лакиране • Избира подходяща дървесина според спецификата на проекта – твърда, мека и др. • Изработва пластичен модел или макет на изделието, съобразен с конструкцията, мащаба и художествената концепция • Комбинира различни техники и материали за постигане на цялостен художествен резултат
Компетентности	• Организира технологичния процес на работа от идеен проект до реализация на изделието • Оценява устойчивостта, качеството и художествената стойност на произведението • Прилага знанията за материали, технологии и техники за създаване на функционални и естетически издържани изделия • Проектира и изработва художествени обекти и изделия и от дървесина, като съчетава форма, функция, конструкция и безопасност
Резултат от учене 8.5	Ползва писмено и говоримо специфичната за професията терминология и лексика на изучавания чужд език
Знания	• Познава основните професионални термини на изучавания чужд език • Познава основната професионална лексика на изучавания чужд език • Познава да пише и говори по теми от професията си на изучавания чужд език
Умения	• Разчита и създава специализиран текст на изучавания чужд език • Представя свои проекти или творби на изучавания чужд език • Води разговаря по теми свързани с професията на изучавания чужд език
Компетентности	• Ползва писмено и говоримо специфичната за професията терминология и лексика на изучавания чужд език
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава свойствата и особеностите на различната дървесина • Обяснява технологичната последователност и правилата за безопасност при работа • Разбира изискванията към техническата документация и последователност на работа • Познава видовете макети и тяхното приложение в художественото проектиране Част по практика на професията: • Изработва художествено изделие от избран материал, като спазва последователността на работа и технологичните изисквания • Демонстрира умения за работа с ръчни и механизирани инструменти и прецизност при изпълнение

ПРОЕКТ

	• Изготвя технически чертеж и макет с точност и естетическа завършеност • Представя изделието, отразяващо функцията, формата и художествената концепция
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 9	Индивидуална задача по зададена или собствена идея по художествена резба- проучване, проектиране, изпълнение и презентиране
Резултат от учене 9.1	Индивидуална задача по зададена или собствена идея – проектиране, изпълнение и презентиране
Знания	• Посочва последователността за създаване на идеен проект по художествена дърворезба • Назовава исторически и стилови източници, свързани с традициите и развитието на дърворезбата • Разбира принципите на разработване на тема чрез варианти и композиционни решения • Познава средствата за графично и пластично представяне на художествената идея
Умения	• Създава художествен проект, представящ идеята за резбовано изделие • Изработва технически чертежи и схеми чрез графични или дигитални средства • Изготвя дву и триизмерен макет на идейния проект • Подготвя придружаващи текстове и техническа документация за дипломния проект • Съставя основни изисквания към проекта – художествени, конструктивни, технологични, ергономични • Открива взаимовръзки и взаимозависимости между формата, функцията и композицията при изграждането на творба
Компетентности	• Систематизира събраната информация и я прилага в процеса на художествено проектиране и реализация • Превръща резултатите от анализа в аргументирани проектни решения, съобразени с функцията, конструкцията и художествената концепция • Визуализира, аргументира и технически обосновава избрания проект за дипломна работа по художествена дърворезба
Резултат от учене 9.2	Творчески етап- идейни варианти на проекта
Знания	• Прилага композиционни принципи и пластични средства при изграждането на проект, като съчетава функционалност, конструкция и естетика • Развива критичност и самостоятелност при оценяване и усъвършенстване на собствените проекти
Умения	• Експериментира с различни композиционни решения и оценява тяхната уместност според идеята на проектираното изделие • Организира елементите в цялостна композиция, съобразена с идеята и предназначението проекта

ПРОЕКТ

	• Използва художествени и дигитални средства за визуализация • Създава балансирани и изразителни композиции, отразяващи стилови особености
Компетентности	• Развитие на творческо мислене и самостоятелност в дизайнерския процес • Изгражда критерии за оценка на проектираното изделие. • Прилага творчески подход при разработване на проектни варианти • Интерпретира идеи, стилове и форми, като създава авторски решения
Резултат от учене 9.3	Подходящи материали и технологии за проекта
Знания	• Анализира характеристиките и приложимостта на материалите • Познава влиянието на материала върху формообразуването • Познава спецификите в технологията с работа с различните видове дървесни материали (дъб, бук, липа,) • Прилага знания за материалите и технологиите за създаване на качествени и естетически и функционални изделия • Прави информиран избор на технология, който съчетава устойчивост, естетика и предназначение на изделието
Умения	• Комбинира техники и технологии за постигане на желан визуален ефект, конструктивна здравина и безопасност • Избира подходяща технология, съобразена с физическите и визуални свойства на материала • Организира последователността на технологичните операции за ефективно производство • Сравнява различни технологии и избира оптималната спрямо проектните изисквания и ресурсите
Компетентности	• Прави информиран избор на технология, който съчетава устойчивост, естетика и предназначение на изделието, в съответствие с художествената идея и функционалност
Резултат от учене 9.4	Проект с визуални и конструктивни средства
Знания	• Определя необходимата техническа документация към дипломния проект: ––технически чертеж, цветен проект, конструктивна схема • Прави макет в съответствие с проекта с подходящите материали и техника • Разграничава видовете визуални материали – технически, художествени, презентационни • Познава правилата за изчертаване, оразмеряване и обозначаване според техническите стандарти • Разбира връзката между чертеж, макет и реален обект
Умения	• Прецизно изработва на чертежи и шаблони • Създава цветни решения за проекта, съобразени с функцията и цялостната естетиката • Създава цветен проект, който представя подбраните материали, цветове и комбинации • Експериментира с различни цветови схеми, за да подсили визуалната привлекателност и идентичността на проекта • Представя последователно процеса на проектиране – от скица до макет

ПРОЕКТ

Компетентности	• Организира работата си така, че техническата документация ясно да отразява конструкцията и етапите на производство • Обединява информацията от техническа документация в създаването на цялостен макет и записки • Оценява ефективността на макета като инструмент за визуализация и комуникация на идеята
Резултат от учене 9.5	Изпълнение на индивидуална задача.
Знания	• Познава основни принципи за планиране и организация на работния процес • Назовава етапите на работа – идея, скици, техническа документация, избор на материали и технологии, изработка, довършителни операции и представяне • Разбира значението на времеви график и ресурсно планиране • Познава правила за екипна работа и разпределение на задачи
Умения	• Планира последователността на дейностите при създаване на изделие • Разпределя времето и ресурсите за ефективно изпълнение на задачата • Организира работното място според изискванията за безопасност и ефективност • Работи както самостоятелно, така и в екип, координирайки дейността
Компетентности	• Управлява процеса на създаване на продукт от идея до готово изделие • Организира дейността си така, че да съчетава творчески, технологични и организационни умения • Развива самостоятелност, отговорност и умения за работа в екип
Резултат от учене 9.6	Презентира и защитава индивидуалния проект
Знания	• Описва структурата на презентация (въведение, идея, визуализация, заключение) • Разграничава формати за представяне – табло, макет, дигитална презентация • Описва техническият аспект чрез устна презентация – технологии, материали, контакт с публиката • Разграничава стилове на презентиране според аудиторията – ученици, родители, жури • Разбира ролята на вербалната и невербалната комуникация • Описва методи за адаптиране на съдържание според контекста • Изброява софтуерни приложения за презентации и визуализация • Описва етапи за подготовка на дигитална презентация
Умения	• Създава презентационно табло или дигитална презентация на дипломния проект • Подрежда информацията логично и естетически балансирано • Използва подходящи цветове, шрифтове и изображения • Изнася кратко устно представяне на проекта • Представя функционални и естетически качества на изделието • Отговаря на въпроси и аргументира избора си

ПРОЕКТ

	• Изготвя дигитална презентация с изображения, 3D визуализация или видео • Подготвя преносим формат (облак, USB, печатна версия)
Компетентности	• Представя професионално проект за художествена дърворезба • Представя уверено и убедително проектно предложение пред различни аудитории • Демонстрира гъвкавост и професионализъм при представяне на проект • Презентира професионално проект чрез дигитални средства
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава свойствата и особеностите на материали и инструменти • Обяснява технологичната последователност и правилата за безопасност Част по практика на професията: • Изработва изделие от различни материали, като спазва алгоритъма на работа • Демонстрира умения за работа с ръчни и машинни инструменти • Прилага декоративни и довършителни техники
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 10	Познава теоретично и практически владее художествено-пластични техники за работа в различни видове масивна дървесина.
Резултат от учене 10.1	Проектиране на резбени композиции, пластики, и функционални изделия
Знания	• Композира свободно декоративни мотиви • Познава основните техники за създаване на авторска художествена композиция за дърворезба • Познава принципите на конструиране, материалознание и технологии за проектиране и изпълнение на функционални изделия • Разбира ролята традиционните методи и похвати в дърворезбата
Умения	• Стилизира природни форми • Композира мотиви и орнаменти • Използва дигитални средства за визуализация и обработка на изображения • Създава художествени композиции за дърворезба, по конкретни теми
Компетентности	• Изразява творчески идеи чрез разнообразни художествени техники • Приложимо комбинира техники и технологии за постигане на цялостен художествен ефект • Оценява визуалните качества на композицията и обосновава направените художествени избори • Развива индивидуален художествен стил, основан на наблюдение, експеримент и професионална култура

ПРОЕКТ

Резултат от учене 10.2	Познава похвати и техники за проектиране на пластично художествено произведение.
Знания	• Познава видовете пластични материали (глина, пластелин, восък, моделин и др.) и тяхното функционално и естетическо предназначение при изграждане на макети и пластични етюди • Разбира технологичните особености на материалите – пластичност, еластичност и устойчивост • Познава инструментите и пособията, използвани при моделиране и изграждане на обемна форма • Изброява основните методи за изграждане на пластична композиция – прибавяне, изваждане и комбиниране на обеми • Разбира принципите на композиция при моделиране на обем, ритъм, пропорции и взаимовръзка между форма и пространство • Познава етапите и последователността при създаване на пластичен модел – от скица до завършен макет • Осъзнава ролята на макета като междинен етап между идейния проект и реализацията в дърво
Умения	• Прилага принципите за изграждане на пространствена форма чрез пластично моделиране • Изработва пластични етюди и макети, съчетавайки наблюдение, пропорции и балансирано изграждане на обемите • Моделира различни типове форми – релефни, обемни и композиционни, с цел изясняване на художествената идея • Използва различни техники и инструменти за моделиране, оформяне и детайлизиране на повърхността • Комбинира материали и похвати за постигане на изразителност и убедителност на пластичната форма • Развива собствен художествен почерк и експериментира с различни материали, структури и подходи към формата
Компетентности	• Изразява художествена идея чрез пластични (скулптурни) средства, съобразени с характера на формата и концепцията на творбата • Прилага пространствени и композиционни решения, съответстващи на функционалните и естетическите цели на проекта • Демонстрира професионална култура и прецизност при работа с моделиращи материали и инструменти • Анализира и оценява пластичния модел спрямо художествените и конструктивни изисквания, като го подготвя за последваща реализация в дърво
Резултат от учене 10.3	Познава и владее пластични похвати и техники на за реализация на изделие в дърво
Знания	• Избира подходящ материал и инструменти за своят проект • Разбира закономерностите на формата в обемното пространство и ролята на светлината при възприемането ѝ • Познава етапите на изграждане на дърворезба – от скица до изпълнение в материал • Познава технологичните особености на материалите и инструментите
Умения	• Изгражда творба - релеф или кръгла пластика

	• Създава синтез между конструкция, форма и материалност в скулптурното произведение • Използва различни инструменти и техники според вида на произведението и обемно-пространствената му структура • Превръща идеята в художествен образ с емоционално и естетическо въздействие, като използва различни техники • Използва съвременни и експериментални техники в пластичната форма • Борави с различни материали за финална обработка на изделието – байц, патина, лак, вакса и др.
Компетентности	• Прилага пластични принципи за изграждане на естетически завършени обекти • Реализира пластични форми, съчетаващи конструктивност, обем и художествен израз • Оценява пропорции, равновесие и динамика в пространствената композиция • Проявява творческа самостоятелност и отговорност при реализацията на скулптурни задачи
Критерии за оценяване на ЕРУ:	Част по теория на професията: • Познава видовете резбарски, скулптурни и графични техники и техните особености • Обяснява технологичните етапи при изграждане на художествена дърворезба • Разпознава стилови и жанрови характеристики в българското резбарско културно наследство Част по практика на професията: • Реализира пластични произведения, съобразени с поставената тема • Демонстрира умения за композиционно и пластично изграждане на художествена дърворезба • Прилага подходящи материали и технологии според изразните цели и спецификата на задачата
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 11	**Закономерности при проектиране и изграждане на керамичните композиции и форми**
Резултат от учене 11.1	Познава и прилага различните композиции, методите на стилизиране и видовете релефи
Знания	• Описва различните понятия за композиция, композиционни оси, геометричен център, естетичен център, златно сечение • Дефинира основните принципи и използвани похвати • при стилизацията • Познава фризовата композиция, с нейните характерни особености: просто и сложно повторение, ударение, ритъм, краен и безкраен ред, повторения на редове • Разпознава различните техники на формоизграждане и подходящите материали за тях

ПРОЕКТ

	• Познава видовете релеф и техники на изпълнение: • Различава визуално и технологично отделните ангобни техники • Съобразява композицията от предмети спрямо интериорната или екстериорната среда • Разграничава специфичните технологични изисквания при добавянето на допълнителни декоративни елементи • Познава характерните особеностите на ажурната декорация • Обръща внимание на дадената тема и връзката й с околната архитектурна среда • Изгражда разбиране за естетическата стойност • Разграничава различните функционални особености на отделните предмети • Разбира принципите за определяне на серия или сет от предмети • Различава технологичните похвати на изграждане, декориране, глазиране
Умения	• Проектира видовете композиционни схеми и формати: квадрат, кръг, триъгълник, модулни решения: повторение, завъртане, огледален ритъм и др. • Стилизира растения и животни чрез геометрични елементи. • Проектира графични и цветови решения в различни гами- топла, студена, монохромна, полихромна и др. • Използва различни техники на изграждане: • Проектира и изработва собствен модел на керамичен релеф по зададена тема • Прилага основните видове ангобни техники върху функционална или декоративна форма • Прилага знанията си за използването на допълнителни декоративни елементи • Изготвя технически чертеж • Прави цветен проект съобразно специфичните изисквания на керамиката • Съобразява дадената тема към връзката й с околната архитектурна среда • Прилага характерните особености на ажурната декорация • Прилага наученото за различните функционални особености и принципи, създавайки малки серии или сетове
Компетентности	• Владее графично, цветово и пластично изобразяване на различни видове композиции • Избира необходимите керамични материали спрямо подходящата за проекта техника на формоизграждане • Владее технологичните особености на различните ангобни техники • Съобразява композицията спрямо интериорната или екстериорната среда • Демонстрира задълбочени теоретични знания и практически умения при проектиране и изпълнение в материал • Спазва необходимите изисквания през всички етапи на работния процес • Умело избира необходимите материали и инструменти • Демонстрира естетически усет и внимание към детайла

ПРОЕКТ

	• Изгражда умение за комбинативно мислене • Планира работата си, като съчетава естетика и прецизност в изработката
Резултат от учене 11.2	Функционалност на формите
Знания	• Познава изискванията за функционалност на формите • Познава принципите на формоизграждане и спецификите на основните и спомагателните материали • Дефинира изискванията по отношение на формообразуване, ергономия, определени стандарти. • Разглежда с особено внимание дръжките, шопката и капачетата, като важни конструктивни и декоративни елементи • Познава особеностите на топлоустойчивите съдове, изискванията за материала, компоненти, които повишават термичната устойчивост • Обяснява изискванията за внедряване в масово или серийно производство • Обяснява видовете шаблони за декорация • Познава техниката „Гравиран контур“ • Познава техниката „Восъчен резист“ • Описва етапите характерни за различните техники
Умения	• Стилизира и изработи модел/ядка за калъп • Сътворява гипсов калъп • Отлива изделие от шликер, да го ретушира и подготви за изпичане • Прилага наученото за серия и комбинативност • Анализира и адаптира традиционните похвати, създавайки нов обект със съвременно звучене • Използва пластична украса; типчета, печати и др. • Използва лепенето на дръжка и шопка, като важни конструктивни елементи • Съобразява формата спрямо функцията, принципите • за комплектност и създава естетическа стойност • Прави технически чертеж съобразен с технологичните особености на керамичния материал – свиваемост и др. • Проектира оригинални идеи, съобразени с изискванията за внедряване в масово или серийно производство • Прилага различни техники на декорация • Работи с пулверизатор или компресор • Използва дунапренов тампон • Рисува с оцветители, ангоби, окиси , разтопен восък • или подглазурни бои
Компетентности	• Познава особеностите на нововъведените материали - гипс, шеллак, смазка, шликер, електролити и др. • Прилага изискванията при проектирането и изработването на модел • Самостоятелно изработва гипсов калъп • Познава и разграничава методите за изграждане на керамичен релеф • Съобразява декоративните форми с пространството за аранжиране

ПРОЕКТ

	• Познава и избира подходящите техники на изграждане, съобразявайки се с формата и функцията на предмета • Познава и демонстрира умения за нисък релеф, прецизност и точност • Познава и прилага различни глазурни техники • Познава различни похвати на пластичната украса, като лепене на дръжка, шопка и други функционални и декоративни елементи • Прилага изискванията при проектиране и изпълнение на комплекти за сервиране за топли храни и напитки • Познава особеностите на различните декоративни техники, техните специфики на изпълнение и естетическо въздействие
Резултат от учене 11.3	Керамични техники и технологии
Знания	• Познава традициите и историческото наследство в керамичните техники и технологии • Разграничава видове материали -червена глина, шамот, бяла глина • Обяснява влиянието на техниката и технологията върху здравината, външния вид и функционалността на изделието • Разбира начина за постигане на еднаква дебелина на дъно и стени • Разбира смисъла за еднаквост на диаметрите на цилиндъра • Анализира усъвършенстването на форми произлизащи от полусферата • Разпознава функцията на изделието и уточнява необходимите изисквания
Умения	• Прилага техническите и технологични изисквания към формата чрез подходящи методи • Прилага пластични решения за подсилване на характера на изделието, демонстрирайки конструктивна яснота и визуална привлекателност • Овладява на правилния захват с ръцете на топка глина • Придобиване на навик за регулиране оборотите на грънчарското колело • Усъвършенства уменията да източва форми произлизащи от полусфера цилиндър и конус • Усъвършенства източването на съд с разлети форми
Компетентности	• Визуализира идеята на формата така, че ясно да представя неговата функция, конструкция и естетика • Организира технологичния процес на работа • Овладява формата на цилиндър от която произлизат почти всички форми в грънчарството • Придобива на умения за затваряне на формата • Разпознава необходимостта от регулиране на оборотите при промяна на центробежната сила при работа с грънчарското колело • Владее пластични решения за подсилване на характера на изделието, демонстрирайки конструктивна яснота и визуална привлекателност

ПРОЕКТ

Резултат от учене 11.4	Познава основните видове керамични маси, начини на формуване, сушене, изпичане, гипсови свързващи материали като спомагателни средства
Знания	• Познава видовете глазури и методите за приготвяне на пластични керамични маси • Разбира и обяснява процесите произтичащи при изпичане на различните видове глазури • Описва химични, физични и визуални свойства на материалите • Обяснява влиянието на материала върху формообразуването • Усвояване на модулния принцип на композиция • Разбира принципите за изработване на калъп от пластичен модул • Обяснява принципите на декориране с подглазурни и надглазурни бои • Посочва характерните особености при различните видове декорация
Умения	• Сравнява предимствата и ограниченията на различни материали според проектната задача • Прилага основните методи за приготвяне на различни керамични маси • Усъвършенства уменията за формуване на керамичните изделия от различни керамични маси • Изработи калъп по готовия гипсов пластичен модул • Определя температурния режим на декоративните художествени глазури
Компетентности	• Работи с основните методи за приготвяне на различни керамични маси • Прилага уменията за подготовка на гипсовия модул за изработка на клинов калъп • Усвояване на модулния принцип на композиция
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава и разграничава керамичните материали • Анализира различните техники на формоизграждане • Различава и обяснява видовете ангобни техники • Разбира принципните особености на керамичния релеф • Разграничава различните функционални особености на отделните предмети • Познава изискванията относно формообразуването, определените стандарти и декорация • Разбира принципите на комбинативното мислене • Обяснява изискванията за определяне на серия или • сет от предмети • Анализира особеностите на ажурната декорация • Познава свойствата и особеностите на материалите с които работи • Обяснява технологичната последователност Част по практика на професията: • Прилага различни техники на формоизграждане и добавя допълнителни функционални или декоративни елементи

ПРОЕКТ

	• Проектира и изработва собствен модел на керамичен релеф по зададена тема • Прилага различните видове ангобни техники върху конкретна керамична форма • Изпълнява в пластичен керамичен материал различни • по функция предмети, както и малки серии или сетове • Прилага знанията си за подходяща декорация • Съчетава естетика и прецизност в изработката • Изработва изделие от различни материали, като спазва алгоритъма на работа • Прилага декоративни и довършителни техники
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 12	**Функционални изделия и декоративни форми**
Резултат от учене 12.1	Проектира и изработва сервизи с различно предназначение
Знания	• Познава особеностите на топлоустойчивите съдове, изискванията за материала, компоненти, които повишават термичната устойчивост • Познава изискванията за функционалност на отделните съдове • Разглежда с особено внимание дръжките, шопката и капачетата, като важни конструктивни и декоративни елементи. Изброява условията, на които трябва да отговарят • Познава стандартите за вместимост на различните съдове • Обяснява възможностите за декорация • Обяснява изискванията за внедряване в масово или серийно производство
Умения	• Проектира оригинални идеи, съобразени с изискванията за внедряване в масово или серийно производство • Изобразява графично и цветно проекта • Владее различни техники на формоизграждане и спецификите на основните и спомагателните материали • Изчислява стандартите за обем на отделните форми на сервиза • Използва лепенето на дръжка и шопка, като важни конструктивни елементи • Познава и прилага различни декоративни техники • Прилага наученото за серия и комбинативност • Прилага умения за прецизност и качество на изпълнение
Компетентности	• Съобразява формата спрямо функцията, принципите • за комплектност и създава естетическа стойност • Познава и съобразява функционалните характеристики на съдовете, като топлопроводимост, санитарно-хигиенни изисквания, стандарти за вместимост и др. • Проектира оригинални идеи, съобразени с изискванията за внедряване в масово или серийно производство • Демонстрира естетически усет и внимание към детайла

ПРОЕКТ

	• Познава и избира подходящите техники на изграждане, съобразявайки се с формата и функцията на предмета • Самостоятелно изработва гипсов калъп • Познава и демонстрира умения за прецизност и точност • Познава особеностите на различните декоративни техники, техните специфики на изпълнение и естетическо въздействие
Резултат от учене 12.2	Владее принципите на проектиране и изграждане на обемно пространствена или плоскостно декоративна форма чрез различни декоративни техники
Знания	• Описва закономерностите при проектиране и изграждане на керамичните форми • Познава различни техники и способи за работа с керамичните материали • Прилага законите и принципите на формообразуване на дадения предмет • Различава видовете керамичен релеф • Описва принципите на модулна композиция • Демонстрира знанията за серия и комбинативност • Познава принципите за композиция в пространството
Умения	• Прилага умения и сръчности за превръщане на замисъла в материална художествена естетическа вещ • Прилага принципите за изграждане на обемно пространствена или плоскостно декоративна форма • Владее различни техники и технологии за създаване на керамично произведение • Умело ползва специфични инструменти за керамика • Прилага творческо въображение при проектиране и създаване на керамично произведение предназначено за съвременното интериорно или екстериорно пространство
Компетентности	• Демонстрира задълбочени теоретични знания и практически умения при проектиране и изпълнение в материал • Познава правилата за оформяне на художествен проект • Прилага различни техники и способи за работа с керамичните материали • Разбира предназначението на декоративните форми в съвременния интериор и екстериор • Планира работата си, като съчетава естетика и прецизност в изработката
Резултат от учене 12.3	Ползва писмено и говоримо специфичната за професията терминология и лексика на изучавания чужд език
Знания	• Познава основните професионални термини на изучавания чужд език • Познава основната професионална лексика на изучавания чужд език • Познава да пише и говори по теми от професията си на изучавания чужд език
Умения	• Разчита и създава специализиран текст на изучавания чужд език • Представя свои проекти или творби на изучавания чужд език

ПРОЕКТ

	• Води разговаря по теми свързани с професията на изучавания чужд език
Компетентности	• Ползва писмено и говоримо специфичната за професията терминология и лексика на изучавания чужд език
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава и умее да опише художествените, композиционните и декоративните принципи, приложими при създаването на самостоятелен проект по индивидуално задание • Познава и умее да обясни процеса на разработване на концепция, избор на тема и художествени решения • Познава и умее да опише етапите на проектиране - от идейни скици до работен проект • Познава и умее да опише технологичната последователност и особености при изпълнение на художествен текстилен проект • Анализира и аргументира избора на материали, техники и художествени решения • Формулира ясна обосновка на своя проект и да го представи теоретично пред комисия • Владее граматиката на изучавания чужд език • Чете с разбиране, правилно и ясно пише и се изразява на изучавания чужд език • Владее професионалната терминология и специализирана лексика на изучавания чужд език Част по практика на професията • Осъществява самостоятелно проучване и да формулира концепция за дипломна работа по индивидуално задание • Разработва идейни и работни проекти, съобразени с художествената идея и технологичните възможности • Подбира и прилага подходящи материали и техники при реализация на проекта • Изпълнява проекта в материал с висока степен на художествено и техническо качество • Представя и защитава дипломната работа, аргументирайки своите творчески и технологични решения • Проявява творческа зрялост, индивидуален стил, организираност и професионален подход през всички етапи на работа • Разчита и създава специализирани текстове на изучавания чужд език • Разговаря по теми свързани с професията на изучавания чужд език
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 13	**Познава теоретично и практически владее художествено-пластични и живописни техники**
Резултат от учене 13.1	Познава и владее живописни похвати и техники на формоизграждане

ПРОЕКТ

Знания	• Познава въздействието на цветовете и тяхната психологическа характеристика • Познава технологичните особености на видовете бои (акварел, темпера, акрил, масло и др.) • Подбира подходящи основи, грундове, разредители и свързватели и спазва технологичните изисквания при работа с тях • Избира необходимите инструменти и материали за живописна работа • Познава жанровете и видовете живописни композиции – портрет, пейзаж, натюрморт, фигурална композиция • Разбира принципите на светлина, сянка, тоналност и цветови контрасти при изграждане на образа • Познава последователността на живописните етапи – от скица до завършена творба
Умения	• Прилага принципите за изграждане на живописна композиция, съчетавайки форма, цвят и пространство • Изгражда живописен етюд по натура, прилагайки наблюдение, тонални и цветови отношения • Осъществява синтез между конструкция, форма и материалност при реализиране на живописна творба по натура и по въображение • Използва различни живописни техники и похвати за постигане на изразителност и стил • Развива собствен художествен почерк и експериментира с нови материали и техники
Компетентности	• Изразява художествено замислена идея чрез живописни средства • Прилага цветови и композиционни решения, съобразени с изразните цели на творбата • Демонстрира професионална култура в използването на материали и технологии • Анализира и оценява собствената работа според художествени и технически критерии
Резултат от учене 13.2	Познава и владее пластични скулптурни похвати и техники на формоизграждане
Знания	• Назовава скулптурните инструменти и материали (глина, гипс, пластилин, восък и др.) • Познава скулптурните жанрове – портрет, фигура, фигурална композиция, и видовете пластика – малка пластика, релеф, кръгла скулптура, монумент • Разбира закономерностите на формата в обемното пространство и ролята на светлината при възприемането ѝ. • Познава етапите на изграждане на скулптурна творба – от скица до изпълнение в материал • Познава технологичните особености на калъпите и отливките, както и правилата за безопасна работа
Умения	• Изгражда скулптурна творба по натура, спазвайки етапите – скица, проект, калъп, отливане, изпълнение

ПРОЕКТ

	• Конструира пропорциите на човешкото тяло с помощта на знания по пластична анатомия • Създава синтез между конструкция, форма и материалност в скулптурното произведение • Превръща идеята в художествен образ с емоционално и естетическо въздействие • Използва съвременни и експериментални техники в пластичната форма
Компетентности	• Реализира пластични форми, съчетаващи конструктивност, обем и художествен израз • Прилага пластични принципи за изграждане на естетически завършени обекти • Оценява пропорции, равновесие и динамика в пространствената композиция • Проявява творческа самостоятелност и отговорност при реализацията на скулптурни задачи
Резултат от учене 13.3	Познава и владее графични и живописни техники за изобразяване на композизии и градска среда
Знания	• Композира свободно природни и архитектурни обекти при работа на открито (пленер) • Познава основните графични и живописни техники за изразяване на пространствена среда • Познава принципите на перспектива, светлосенки и пропорции в градската и природна композиция • Посочва съвременни средства за проектиране, обработка и представяне на художествена творба (дигитални и традиционни) • Разбира ролята на наблюдението и анализа на формите от реалната среда при създаването на художествени изображения
Умения	• Изгражда композиции по натура и по въображение, като прилага графични и живописни техники • Създава рисунки и етюди, представящи пространственост и дълбочина на изображението • Интерпретира архитектурни и природни мотиви в личен художествен стил • Използва дигитални средства за визуализация и обработка на изображения • Създава серия от произведения, отразяващи теми от градската и природната среда
Компетентности	• Изразява творчески идеи чрез разнообразни художествени техники • Приложимо комбинира живописни и графични средства за постигане на цялостен художествен ефект • Оценява визуалните качества на композицията и обосновава направените художествени избори • Развива индивидуален художествен стил, основан на наблюдение, експеримент и професионална култура
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава видовете живописни, скулптурни и графични техники и техните особености

ПРОЕКТ

	• Обяснява технологичните етапи при изграждане на художествена творба • Разпознава стилови и жанрови характеристики в изобразителното изкуство Част по практика на професията: • Реализира живописни, графични и пластични произведения, съобразени с поставената тема • Демонстрира умения за композиционно, цветово и пластично изграждане на художествена творба • Прилага подходящи материали и технологии според изразните цели и спецификата на задачата
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 14	**Художествени текстилни произведения - основи на проектирането и изпълнението в материал**
Резултат от учене 14.1	Проектира графично и в цвят декоративни композиции от геометрични, флорални и зооморфни мотиви и комбинации от тях
Знания	• Познава композиционните, декоративните и стилистичните основи на геометричния, флоралния и орнаменталния мотив в текстилното изкуство • Познава принципите за изграждане на орнаментални системи, ритъм, симетрия и модулиране при проектиране на текстилни композиции • Познава ключовите художествени и композиционни принципи при разработване на проекти за декоративни пана, тъкани и нетъкани текстилни произведения • Познава традиционните и съвременни техники и материали, използвани при създаване на текстилни композиции • Познава символиката и семантичните характеристики на формите, цветовете и текстурите в текстилното изкуство • Познава специфичните особености при съчетаването на орнаментални елементи с архитектурна и интериорна среда • Познава различни исторически и етнографски традиции, отразени в текстилните мотиви и техники
Умения	• Анализира и интерпретира орнаментални и декоративни мотиви, като прилага композиционни принципи при създаване на проекти • Разработва собствени орнаментални системи и декоративни решения, съобразени с пластичната задача и художествения замисъл • Прилага знания за повторение, ритъм, ударение, център, симетрия, модул и др. в художествения процеса на проектиране • Използва различни методи и техники на стилизация и комбиниране на форми и цветове • Приобщава композиционните си решения към конкретни пространства, предназначения и материали

ПРОЕКТ

Компетентности	• Ефективно прилага теоретичните си знания при проектиране на авторски произведения - стенни килими и пана и пластики от нетъкана, тъкана, рисувана, печатна и др. художествената тъкан • Интерпретира творчески и с разбиране, традиционните и съвременни принципи в текстилното изкуство • Анализира, аргументира и адаптира художествени мотиви към различни проектни задачи
Резултат от учене 14.2	Реализира проекти за художествени текстилни произведения
Знания	• Познава основните инструменти, материали и оборудване създаване на за тъкана, нетъкана, рисувана, печатана и др. художествена тъкан • Познава основните видове текстилни влакна и оцветители, фиксатори и др, техните характеристики, свойства, методите и техниките на багрене • Познава и разбира процеса на подготовка на работното място и организацията на практическата дейност
Умения	• Изпълнява практически задачи по създаването на художествена тъкан според даден или избран проект • Подбира подходящи материали, според художествения замисъл • Комбинира и прилага различни техники за реализиране на проекта • Може да поддържа и използва професионално инструментите и оборудването
Компетентности	• Реализира проекти за художествени текстилни произведения, подбира подходящи материали, техники и технологии според изискванията на художествения замисъл • Умело сръчно, точно и последователно изпълнява художествени задачи • Подготвя работното си място и организира практическата си дейност, поддържа и използва професионално инструментите и оборудването
Резултат от учене 14.3	Познава технологичните процеси при подготовка на материалите и пособията и създаването на произведения от художествена тъкан материалите и пособията и създаването на произведения от художествена тъкан
Знания	• Познава древните и съвременните технологичните процеси при създаването на художествена тъкан • Познава свойствата на материалите и тяхното взаимодействие в процеса на работа • Познава технологична последователност при организация на работния процес, технически средства, инструменти, изискванията и методите за постигане на качествена тъкан
Умения	• Прилага творчески и ефективно технологичната последователност при изработката на художествена тъкан • Извършва цялостната дейност по подготовката, технологичната обработка и комбинирането на материалите необходими за художествени му произведения от текстил • Използва технически средства и инструменти според предназначението им, контролира качеството и коригира допуснати неточности

ПРОЕКТ

Компетентности	• Умело и ефективно организира и изпълнява всички технологични процеси при създаването на художествена тъкан. • Владее класическите и съвременни текстилни технологии да ги прилага иновативно при създаването на художествена тъкан
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава и умее да опише основните принципи на композицията, ритъма, цвета и формата при проектиране на текстилни произведения • Познава и умее да опише традиционните и съвременните декоративни подходи, стилове и техники, използвани в текстилното изкуство • Познава и умее да анализира и характеризира декоративни мотиви и орнаментални системи в зависимост от тяхното предназначение и контекст • Познава и умее да опише историческото развитие, традициите и съвременните тенденции в областта на текстила • Познава и умее да опише връзката между художествения замисъл, композицията, материала и технологичните решения • Познава и умее да опише основните правила за организация на работния процес и изискванията за качество при реализиране на проекти Част по практика на професията • Проектира и изпълнява декоративни текстилни композиции, съобразени с функцията и контекста им • Избира и прилага подходящи материали, техники и художествени решения според замисъла • Изпълнява проекти и използва различни текстилни техники, като тъкане, плъст, печат и др. в съответствие с художествения замисъл • Работи прецизно, последователно и организира ефективно художествения процес • Придава завършеност и естетическо качество на произведенията • Анализира и аргументира своите художествени решения
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 15	**Произведение на текстилното изкуство по индивидуално задание – проект, реализация, представяне**
Резултат от учене 15.1	Разработва самостоятелен художествен проект в областта на текстилното изкуство
Знания	• Познава художествените, композиционните и декоративните принципи, необходими за разработване на самостоятелен проект в областта на текстила • Познава методите за проучване и анализ на традиционни и съвременни текстилни образци, техники и орнаментални системи

ПРОЕКТ

	• Познава принципите за изграждане на орнаментални структури, определяне на формат, размер, ритъм и модулност на композицията • Познава методите за съчетаване на различни декоративни елементи: геометрични, флорални, зооморфни и абстрактни мотиви в единна проектна концепция • Познава символиката, художествените особености и историческия контекст на мотиви и техники, характерни за различни текстилни традиции • Познава методите за планиране на последователността на работа при проектиране — от идея, скици и идейни решения до финализиран работен проект • Познава принципите за адаптиране на проект към конкретно пространствено, функционално и художествено предназначение
Умения	• Извърши проучване на традиционни и съвременни текстилни образци и да подбере подходящи мотиви, техники и решения за своя проект • Формулира тема и концепция на дипломната работа, базирани на художествен и технологичен анализ • Определя формата, мащаба, структурната и организацията на композицията в съответствие с художествената идея • Разработва идейни и работни проекти, включващи орнаментални и декоративни елементи, и да ги обедини в цялостна проектна концепция • Интегрира различни техники и мотиви в единно художествено решение • Аргументира избора си на композиционни, цветови и технологични подходи при проектирането
Компетентности	• Извършва самостоятелно цялостно проучване, анализ и проектиране на художествени текстилни произведения • Взема аргументирани творчески решения, основани на проучване, традиции и лична концепция • Разработва цялостен самостоятелен творчески на проект: от замисъл до финализиране на идейната и работна документация
Резултат от учене 15.2	Реализира цялостно художествено произведение в областта на текстилното изкуство
Знания	• Познава методите и етапите за пренасяне на идейния проект върху работен носител и подготовката му за техническо изпълнение • Познава особеностите на различните текстилни техники и тяхното приложение в зависимост от художествения замисъл и материала • Познава методите за изграждане на линеарен, тонален и цветен проект в реален мащаб, отразяващ точно структурата, фактурата и колорита на бъдещото произведение • Познава последователността на технологичните процеси при изработка на художествен текстил • Познава методите за подбор и съчетаване на материали, цветове и текстури за постигане на художествено и технически завършен резултат

ПРОЕКТ

	• Познава принципите за организация на работното пространство и контрола на качеството по време на изпълнението
Умения	• Поетапно подготвя и пренася идейния проект върху работен носител, като спазва композиционната структура и пропорциите • Изработва линеарен, тонален и цветен проект в реален мащаб, отразяващ точно колорита, материала и текстурните особености на замисъла • Прилага избраните текстилни техники и да интегрира различни художествени и технологични решения в изпълнението • Подбира и комбинира материали и цветове с оглед на художествения ефект и устойчивостта на крайния продукт • Организира ефективно работния процес, да следи за качеството на изпълнението и да извършва корекции при необходимост • Реализира проекта си в материал с прецизност, последователност и естетическа завършеност
Компетентности	• Реализира цялостен художествен проект по индивидуално задание чрез прилагане на текстилни техники и технологии • Професионален подход при изпълнението - от работния проект до финалния продукт • Взема аргументирани решения, да контролира процеса и да постига висок художествен и технически стандарт • Самостоятелно, организирано и отговорно да работи на всички етапи от изпълнението
Резултат от учене 15.3	Анализира и аргументира художествените и технологичните решения, приложени в художествените творби, формулира и представя творческата концепция, професионално и публично защитава реализирания проект
Знания	• Познава принципите и структурата на художествената обосновка на проект • Познава как да анализира и формулира аргументи, свързани с концепцията, композицията и технологията • Познава и разбира значението на връзката между идея, изпълнение и художествено въздействие • Познава изискванията за публично представяне и защита на художествена творба
Умения	• Извършва художествен и технологичен анализ • Обосновава аргументирано избора на тема, художествени решения и техники • Представя ясно етапите на работа и постигнатия резултат • Защитава убедително творчеството си пред комисия и публика
Компетентности	• Анализира и аргументира самостоятелно художествени решения • Представя проекта си професионално и убедително • Изразява лична позиция и разбиране за творческия процес • Защитава самостоятелно дипломната работа като завършен художествен продукт
Резултат от учене 15.4	Ползва писмено и говоримо специфичната за професията терминология и лексика на изучавания чужд език

ПРОЕКТ

Знания	• Познава основните професионални термини на изучавания чужд език • Познава основната професионална лексика на изучавания чужд език • Познава да пише и говори по теми от професията си на изучавания чужд език
Умения	• Разчита и създава специализиран текст на изучавания чужд език • Представя свои проекти или творби на изучавания чужд език • Води разговаря по теми свързани с професията на изучавания чужд език
Компетентности	• Ползва писмено и говоримо специфичната за професията терминология и лексика на изучавания чужд език
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава и умее да опише художествените, композиционните и декоративните принципи, приложими при създаването на самостоятелен проект по индивидуално задание • Познава и умее да обясни процеса на разработване на концепция, избор на тема и художествени решения • Познава и умее да опише етапите на проектиране - от идейни скици до работен проект • Познава и умее да опише технологичната последователност и особености при изпълнение на художествен текстилен проект • Анализира и аргументира избора на материали, техники и художествени решения • Формулира ясна обосновка на своя проект и да го представи теоретично пред комисия • Владее граматиката на изучавания чужд език • Чете с разбиране, правилно и ясно пише и се изразява на изучавания чужд език • Владее професионалната терминология и специализирана лексика на изучавания чужд език Част по практика на професията • Осъществява самостоятелно проучване и да формулира концепция за дипломна работа по индивидуално задание • Разработва идейни и работни проекти, съобразени с художествената идея и технологичните възможности • Подбира и прилага подходящи материали и техники при реализация на проекта • Изпълнява проекта в материал с висока степен на художествено и техническо качество • Представя и защитава дипломната работа, аргументирайки своите творчески и технологични решения • Проявява творческа зрялост, индивидуален стил, организираност и професионален подход през всички етапи на работа • Разчита и създава специализирани текстове на изучавания чужд език • Разговаря по теми свързани с професията на изучавания чужд език

ПРОЕКТ

Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 16	**Творби на живописта и изобразителните изкуства, в класически и съвременни техники и жанрове – създаване, експониране и представяне**
Резултат от учене 16.1	Създава живописни етюди в областта на натюрморта, пейзажа, човешка фигура, полуфигура и глава
Знания	• Познава основните на живописта – композиция, цвят, колорит, форма, образ, фактура, център, ритъм и баланс • Познава принципите на цветовите съотношения, топли и студени, хармонични и контрастни, хроматични и ахроматични, както и присъщите на живописта методи за организация на формите, материите и пространствата • Познава историческото развитие, качествата и свойствата на боите – акварелни, пастелни, маслени и акрилни, както и базираните на тях живописни техники • Познава историческото развитие, качествата и свойствата на основите, материалите, инструментите и пособията за живопис – хартия, картон, платно, дървесни панели, грундове, пигменти, медиуми, разредители, четки, шпакли палитри и др. • Познава специфичните методи за живописно изграждане при натюрморта, пейзажа, човешка фигура, полуфигурата и главата
Умения	• Прилага в творбите си характерните за живописта – композиция, цвят, колорит, форма, образ, фактура, център, ритъм и баланс • Ползва в живописните си творби цветовите съотношения – топли и студени, хармонични и контрастни, хроматични и ахроматични, както и присъщите на живописта методи за организация на формите, материите и пространствата • Познава и ползва в творбите си качествата и свойствата на боите – акварелни, пастелни, маслените и акрилни, както и базираните на тях живописни техники • Познава и ползва в творбите си основите, материалите, инструментите и пособията за живопис – хартия, картон, платно, дървесни панели, грундове, пигменти, медиуми, разредители, четки, шпакли палитри и др. • Създава живописни творби в областта на натюрморта, пейзажа, човешка фигура, полуфигурата и главата
Компетентности	• Владее поетапното създаване на живописни творби в областта на натюрморта, пейзажа, човешка фигура, полуфигура и глава, изпълнени в класически и съвременни техники и жанрове
Резултат от учене 16.2	В процеса „Художествено-творческа практика“ създава живописни творби и творби на изобразителните изкуства в областта на натюрморта, пейзажа, фигуралната композиция и портрета, подготвя ги за експониране, аранжира ги и да ги презентира
Знания	• Познава принципите и методите за създаване на цялостно живописно произведение, с ясно изразени - естетически и

ПРОЕКТ

	композиционен център, ритъм, пластика, баланс, колорит и индивидуален почерк • Познава особеностите при създаване на живописни произведения анализ, подбор на сюжет и гледна точка, сред природата, в урбанизирана среда и в интериора, на открито и на закрито, при естествена дневна светлина и при изкуствено осветление • Познава особеностите при организиране на работно място, възможностите на различните, изобразителни похвати, материали и техники, според сюжета, творческите цели, условията и времето за работа • Познава технологичните, естетическите и техническите изисквания при подготовка на художествени произведения за експониране – паспарту, рамка, окачване и др. • Познава основните етапи при организиране на изложби – обосновка за подбор и подбор на творби, оглед на експозиционното пространство и на осветлението, аранжиране и окачване, представяне на експозицията и медийното ѝ отразяване
Умения	• Създава цялостни живописни произведения, с ясно изразени – естетически и композиционен център, ритъм, пластика, баланс, колорит и индивидуален почерк • Твори живописни произведения сред природата, в урбанизирана среда, в интериор, на открито и на закрито, при естествена дневна светлина и при изкуствено осветление, ефективно да анализира и да подбира на сюжета и гледната си точка • Организира работно място и да подбира изобразителни похвати, материали и техники – според сюжета, творческите цели, условията и времето за работа • Прилага технологичните, естетическите и техническите изисквания и да подготви художествените си произведения за експониране – паспарту, рамка, окачване и др. • Организира изложба – да обоснове за подбора и да подбере творбите, да анализира експозиционното пространство и осветление, да аранжира, окачи и подготви текст за представяне на експозицията и медийното ѝ отразяване
Компетентности	• В художествено-творческа си практика самостоятелно да решава живописни проблеми и създава творби в областта на натюрморта, пейзажа, фигуралната композиция и портрета, подготвя ги за експониране, може да ги аранжира и да ги презентира
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Описва елементите и принципите на композиране, формообразуване и изграждане на живописните изображения; етапите на работа, видовете и качествата на използваните материали, пособия и техники, тяхната роля в създаването на цялостно визуално съдържание • Описва основните етапи при организиране на изложби – обосновка и подбор на творби, анализ на експозиционното

ПРОЕКТ

	пространство и осветлението, принципи на аранжиране и окачване, представяне и медийно отразяване Част по практика на професията: • Изпълнява визуални задачи, като подбира материалите, пособията, техниките и ги прилага поетапно, следвайки принципите на композиране и формообразуване за създаване на цялостно живописни изображения
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 17	**Художествено обработване на метали**
Резултат от учене 17.1	Проект на изделие от метал
Знания	• Познава характерните елементи и влияния на историческата и съвременната художествена обработка на метала; • Има теоретични познания за различни композиции, стилизации и мащабиране • Познава видовете метали и тяхното приложение в металопластиката • Владее подходи за изработка на индивидуален художествен проект от метал • Назовава основните техники за работа с метал и тяхното приложение по зададената тема • Владее 3D програма за проектиране
Умения	• Скицира самостоятелни проекти на изделия от метал на базата на геометричен, растителен и зооморфен мотив • Изчертава художествена творба по зададена тема • Създава макет в мащаб • Създава 3D проект за изделие от метал
Компетентности	• Демонстрира оригиналност и стил при създаване на идеи за • художествен продукт от метал • Използва нетрадиционни техники и материали при проектирането и изработването на художествено изделие от метал
Резултат от учене 17.2	Художествено изделие от метал
Знания	• Познава етапите и последователността на работа • Назовава значението и изработването на алгоритъм на работа • Обяснява технологичните особености на изпълнение • Познава видовете метали • Подбира успешно нетрадиционни материали, които могат да се комбинират с отделните метали • Посочва етапите на работа при обработване на металите • Познава видовете инструменти • Изброява различни техники при обработка на метали
Умения	• Съставя и следва алгоритъм на работа с метал • Изчислява разходна норма на материали • Вади кройки и разполага ефективно върху листовия метал

ПРОЕКТ

	• Използва правилно и по предназначение инструменти и машини за метал • Подготвя 3D принтове за отливане от метал • Обработва отливки от метал
Компетентности	• Организира и следва етапите на работа с цел изработване на завършен продукт • Създава завършена творба от метал (декоративен съд,комплект или серия бижута, декоративно пано, интериорна или екстериорна пластика)
Резултат от учене 17.3	Технология на металите
Знания	• Назовава физичните и химични свойства на металите • Владее теоретични знания за техниките: ажурно рязане, поене, заваряване, шлайфане, цизелиране, коване, пилене, огъване, емайлиране, патиниране, полиране, матиране, оксидиране, рязане с флекс, монтиране на камъни, 3D принтиране и др. • Познава набор от нетрадиционни материали за комбинация с метал и изброява предимствата и ограниченията им към основния метал • Обяснява критериите за избор на технология • Разграничава ефектите от различни комбинации на материали в крайния продукт • Описва съвместими материали, допълващи идейния проект като: стъкло, дърво, плексиглас, текстил, камъни, силикатен емайл, кожа, гума и др. • Познава химичния състав на различни патини за постигане на декоративен ефект при благородните и цветни метали • Посочва химичния състав и декоративния ефект на различни видове оксидация и ръжда при черните метали • Познава техническите процеси при полиране, ецване, фактуриране, посребряване, позлатяване и др.
Умения	• Работи с благородни, цветни и черни метали • Владее различни техники за обработка като: пилене, шлайфане, рязане, огъване, поене, заваряване, цизелиране, патиниране, полиране и др. • Прилага техники за комбиниране на два материала • Използва правилно и по предназначение инструменти и машини за метал • Изпълнява последователно технически операции при полиране • Прави патини и правилно да ги прилага върху метала • Подбира правилно различни техники за постигане на оптимален декоративен ефект
Компетентности	• Изработка на художествена творба по зададена тема (копие или по собствен проект)
Резултат от учене 17.4	Скулптура
Знания	• Описва основните принципи за създаване на релефно изображение • Назовава основните принципи при изграждане на триизмерно изображение

ПРОЕКТ

	• Познава скулптурните жанрове – портрет, фигура, фигурална композиция и видовете пластики – малка пластика, релеф, кръгла скулптура, монумент • Познава технологичните особености на калъпите и отливките • Разбира принципите на дву и триизмерност, пластичност, мащабиране, ергономия
Умения	• Работи с глина, гипс, моделин, моделажен восък, 3D резини и макетни материали • Подбира подходящ моделажен материал за изпълнение на поставената задача • Конструира пропорциите на човешкото тяло с помощта на знания по Пластична анатомия • Владее техники за изпълнение на двуизмерни и триизмерни форми
Компетентности	• Изпълнява от различни пластични материали релефи , човешки череп, глава (екорше, копие и от натура), човешка фигура от натура (45 см.) и различни идейни проекти за изработка от метал
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията • Демонстрира знания относно идея, композиция, подбор на материали и изпълнение • Разбира принципите на дву и триизмерност, пластичност, мащабиране, ергономия Част по практика на професията • Обяснява разликите между различните технологии за постигане на завършен естетически ефект на металното изделие • Познава техническите етапи и процеси при изработката на художествената творба
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 18	**Индивидуална задача по зададена тема или собствена идея за творба от метал**
Резултат от учене 18.1	Скици, чертежи, макети и писмен идеен проект
Знания	• Назовава последователността за създаване на идеен проект • Прави проучване на темата, опирайки се на исторически източници • Посочва как да разработи темата, създавайки различни варианти • Описва как да представи с графични и пластични средства идеята си
Умения	• Създава художествен проект, представящ идеята • Изработва технически чертеж чрез графични или дигитални средства • Изготвя дву и триизмерен макет на идейния проект • Подготвя съпътстващи текстове и технически данни за проекта
Компетентности	• Визуализация, аргументация и техническа обосновка на проекта
Резултат от учене	Художествено изделие от метал

ПРОЕКТ

18.2	
Знания	• Има необходимите знания за правилен подбор на подходящия метал за изпълнение на проекта • Познава техники за изпълнение • Познава инструментариума, необходим за изпълнение на художественото произведение • Посочва кои нетрадиционни материали могат да се използват в комбинация с метали
Умения	• Работи с черни, цветни и благородни метали • Владее различни техники за обработка на съответния метал • Борави с различни машини и инструменти • Владее техники за съчетаване на метали с нетрадиционни материали
Компетентности	• Прецизно изпълнява авторска творба от метал, с висока художествена стойност
Резултат от учене 18.3	Обществена презентация и защита на индивидуален проект
Знания	• Разграничава особености на презентации за конкурси, клиенти, учебни защити • Описва принципите за представяне на презентация: яснота, последователност, визуален акцент • Разграничава формати за представяне – чертеж, слайдове, макет, дигитална симулация • Описва структурата на дизайнерска презентация (въведение, идея, концепция, технологично описание, визуализация, заключение) • Разбира ролята на вербалната и невербалната комуникация при публично представяне • Познава критериите за защита на проект – оригиналност, функционалност, естетика • Разбира влиянието на културна, социална и професионална среда върху възприемането на дизайна
Умения	• Владее техниките на устна презентация – структура, тон, темпо, контакт с публиката • Представя последователно и аргументирано проектната си идея • Представя целите, вдъхновението, функционалните и естетически аспекти на проекта • Защитава избора на форма, материали и технологии • Използва ясна реч и убедителни аргументи при защита на проекта • Създава презентационна папка и дигитална презентация с подбрани визуални и текстови елементи • Подрежда информацията в логическа и визуално балансирана последователност • Съобразява речника и терминологията с профила на аудиторията
Компетентности	• Изготвя мултимедийна презентация на PowerPoint, съпътствана с текстова защита, презентационна папка и експозиция на изработената от метал творба на изложба
Резултат от учене 18.4	Ползва писмено и говоримо специфичната за професията терминология и лексика на изучавания чужд език

ПРОЕКТ

Знания	• Познава основните професионални термини на изучавания чужд език • Познава основната професионална лексика на изучавания чужд език • Познава да пише и говори по теми от професията си на изучавания чужд език
Умения	• Разчита и създава специализиран текст на изучавания чужд език • Представя свои проекти или творби на изучавания чужд език • Води разговаря по теми свързани с професията на изучавания чужд език
Компетентности	• Ползва писмено и говоримо специфичната за професията терминология и лексика на изучавания чужд език
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Свойствата и особеностите на материалите с които работи • Технологичната последователност и правилата за безопасност Част по практика на професията: • Изделие от различни материали, като спазва алгоритъма на работа • Умения за работа с ръчни и машинни инструменти • Декоративни и довършителни техники
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 19	**Художествени живописни и графични техники**
Резултат от учене 19.1	Художествено изображение на обекти от околната среда
Знания	• Посочва основните принципи за изобразяване на градска среда • Познава жанровете и видовете композиции – портрет, пейзаж, натюрморт, фигурална композиция • Познава основните принципи за изобразяване на обекти в перспектива • Разбира ролята на наблюдението и анализа на формите от реалната среда при създаването на художествени изображения • Назовава различни графични и живописни техники за рисуване; • Познава пропорциите на човешката фигура
Умения	• Работи с различни графични и живописни материали: въглен, креда, туш, акварел, темпера, пастели и др. • Изобразява пейзажи и обекти в градска среда • Композира свободно природни и архитектурни обекти при работа на открито • Рисува човешка фигура в различни видове фигурални композиции • Изобразява умело перспективните съкращения на обектите
Компетентности	• Изобразява чрез авторски стил природни пейзажи и градска среда, в комбинация с човешки фигури чрез различни графични и живописни техники
Резултат от учене 19.2	Изобразяване на природни и архитектурни обекти

ПРОЕКТ

Знания	• Композира свободно природни и архитектурни обекти при работа на открито • Познава основните графични и живописни техники за изразяване на пространствена среда • Познава принципите на перспектива, светлосенки и пропорции в градската и природна композиция • Разбира ролята на наблюдението и анализа на формите от реалната среда при създаването на художествени изображения
Умения	• Изгражда композиции по натура и по въображение, като прилага графични и живописни техники • Създава рисунки и етюди, представящи пространственост и дълбочина на изображението • Интерпретира архитектурни и природни мотиви в личен художествен стил • Използва дигитални средства за визуализация и обработка на изображения • Създава серия от произведения, отразяващи теми от градската и природната среда
Компетентности	• Изразява творчески идеи чрез разнообразни художествени техники • Приложимо комбинира живописни и графични средства за постигане на цялостен художествен ефект • Оценява визуалните качества на композицията и обосновава направените художествени избори • Развива индивидуален художествен стил, основан на наблюдение, експеримент и професионална култура
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията • Демонстрира теоретични знания за различни графични и живописни техники • Познава етапите на изграждане на картина • Има теоретични познания за анатомията и пропорциите на човешката фигура Част по практика на професията • Представя набор от рисунки, представящи природни пейзажи и градска среда, създадени с различни материали и техники • Представя набор от рисунки, включващи човешки фигури в различни фигурални композиции
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 20	**Художествени обекти и дизайн от стъкло**
Резултат от учене 20.1	Идейни скици и стилизация
Знания	• Познава основните съотношения, мащаби и позициониране в проекта • Описва флорални, зооморфни и геометрични форми със средствата на композицията • Разграничава видовете стилизация и обобщаване на образа

ПРОЕКТ

	• Съчетава основни свойства на формата- вид, разположение и големина, маса, фактура, цвят • Разграничава формообразуващите фактори- функционалност, конструкция, материали, техники и технологии • Разграничава композиционните средства- статичност, динамичност, симетрия, асиметрия, видове симетрии • Описва пластичните средства на формата- пропорциониране, мащабиране, ритъм и метрика, контраст, ергономия, нюанс и цвят
Умения	• Създава скици и проекти на растителни, животински и геометрични образи и абстрактни варианти • Експериментира с различни изгледи, пропорции и цветови решения за по-пълно онагледяване • Прилага стилизация, абстракция и ясна визуализация на идеи • Прилага изчистен характер на растителни и животински образи • Разработва различни композиционни решения и тяхната уместност според идеята • Прилага елементите в цялостна композиция, съобразена с идеята и предназначението на обекта • Подбира подходящи художествени и дигитални средства за визуализация
Компетентности	• Прилага принципите на творческа интерпретация и стилизация в проектирането • Визуализира идеята на творбата ясно и представя неговата функция, конструкция и естетика • Прилага комбинативност , логическо мислене, генериране на идеи и нестандартни решения, асоциативно мислене
Резултат от учене 20.2	Материали, техники и технологии и тяхното предназначение
Знания	• Описва видове материали- стъкло, порцелан, керамика, бетон, дървесина ,хартия, пластмаса, метал • Познава химичните, физичните и визуалните свойства на материалите • Описва влиянието на материала върху формообразуването • Обяснява основните технологии за обработка на различни материали- топене, леене, издухване, рязане, шлайфане, лепене, запояване и др • Разяснява влиянието на техниката и технологията върху здравината, външния вид и функционалността на изделието • Познава основни правила за безопасност при работа с различни техники и технологии и материали • Обяснява ограниченията и възможностите на различните технологии спрямо материала и формата
Умения	• Използва материали и техники според функцията и предназначението им • Сравнява ограниченията и предимствата на различни материали в зависимост от конкретната задача • Оценява в контекста на темата устойчивостта, екологичността и трайността на материалите

ПРОЕКТ

	• Прилага технико- технологични решения, осигуряващи надеждност и качество на изпълнение на изделията.
Компетентности	• Прилага знания за материалите и технологиите за създаване на качествени и функционални утилитарни форми и художествени пластики
Резултат от учене 20.3	Проект с визуални средства за онагледяване
Знания	• Описва основни елементи и понятия на техническото чертане - формати, видове линии, видове проекции, оразмеряване, позициониране • Използва технически чертеж за онагледяване • Описва изисквания към техническия чертеж • Обяснява основни понятия за цвета- основни и допълнителни цветове, цветови гами • Разграничава видове макети и тяхното предназначение • Описва значение на мащаба, пропорциите и детайлите при изработката на макет • Описва материали и техники за създаване на макети • Описва структурата на алгоритъм на работа
Умения	• Изготвя технически чертежи на проектираното изделие, спазвайки изискванията • Създава шаблони на база техническа документация • Планира алгоритъм на работа за изработка на изделието • Съответствие между чертежите и конструктивните изисквания • Използва подходящ мащаб • Прецизно изработва чертежи и шаблони • Изработва цветни решения за проектираното изделие, съобразени с функцията, естетиката и материалите • Изработва макет на изделието, съобразен с мащаба и конструктивните особености
Компетентности	• Прилага знанията и уменията по техническо чертане за създаване на функционални и приложими проекти • Прилага цветови и пластични решения подсилващи характера на изделието, конструктивната яснота и визуалната привлекателност
Резултат от учене 20.4	Материал – стъкло в комбинация с порцелан, метал, бетон , дърво и др..
Знания	• Обяснява етапите и принципите на проектиране и документиране • Обяснява спецификите при проектиране на художествени обекти от различни материали • Описва етапите и технологичната последователност на работа с различните материали • Описва технологичните особености на изпълнение и хигиенни изисквания • Обяснява значението на алгоритъма на работа в цялостния творчески проект • Обяснява необходими машини и инструменти • Обяснява особености и качества на различните видове материали и техните свойства и приложението им в

ПРОЕКТ

	производството на утилитарни форми и художествени обекти от стъкло • Дефинира различните етапи на конструиране и спецификата на различните видове калъпи • Описва техника – фюзинг и калъпите към нея • Описва основните методи за производство на утилитарни форми – тънкостенно духано стъкло, пресово издухване и центробежно леене със съответните видове калъпи. • Описва начини за изработване на модел - в гипс, глина, моделин и пластелин • Определя последователността при изработване на форма от гипс и видове огнеупорни калъпи за различни техники. • Определя изисквания за серийно производство • Обяснява процеса за направа на восъчни модели и калъпи за лято стъкло • Обяснява процеса на рязане на стъкло
Умения	• Съставя алгоритъм за работа и изработка • Изпълнява модели от различни материали • Самостоятелност със специфични машини (хоризонтален шлайф, вертикален гравир апарат, гриндер, гипсово колело, поялник, пясокоструй, пневматичен шлайф и др.) • Изработва шаблон и разполагането му ефективно върху помощния материал • Определя разходна норма на материали • Изгражда цялостна пластична форма на изделието • Комбинира различни декоративни техники за постигане на завършен вид- гравиране, ситопечат, матиране с пясъкоструй и др. • Използва ръчни и електрически инструменти за метал и дърво • Изпълнява технологични операции- рязане със стъклорез, шлайфане, разкрояване, сглобяване, лепене ,пробиване, гравиране, полиране, запояване, струговане на гипс и др. • Комбинира различни материали, методи, техники и технологии и материали спрямо художествения проект • Спазва техническите и технологични изисквания към произведенията чрез подходящи методи
Компетентности	• Разработва технологичния процес на работа • Изгражда устойчивост, качество и приложимост на изделието. • Прилага знанията за материали, технологии и техники за създаване на качествени изделия • Създава художествени произведения от стъкло в комбинация с други материали, съобразявайки безопасност, функция, конструкция и естетика
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Свойствата и особеностите на материалите (стъкло, порцелан и др.) • Технологичната последователност и правилата за безопасност. • Изисквания към техническата документация и цветния проект. • Видовете техники и технологии на приложение. Част по практика на професията:

ПРОЕКТ

	• Изделие от различни материали, като спазва алгоритъма на работа. • Работа с ръчни и машинни инструменти. • Технически чертежи и шаблони с точност и прецизност. • Цветен проект, отразяващ функция и естетика. • Макет и модел, който визуализира конструктивно и естетически проекта.
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 21	**Индивидуална задача по зададена или собствена идея- проучване, проектиране, изпълнение и презентиране**
Резултат от учене 21.1	Съставяне на проектно задание по зададена или собствена тема
Знания	• Понятие на зададената или избрана тема • Определя естетическите и функционални възможности на материала • Определя видове техники и технологии на стъклото • Дефинира различните функции- утилитарна и художествена • Определя разликите в средата на предназначение- домашна- обществена, интериор- екстериор • Определя спецификите на различните стилове и течения в изобразителното изкуство • Прави сравнителен анализ на съществуващи произведения • Прилага аналитично мислене и синтез
Умения	• Обосновани изводи въз основа на проведен сравнителен анализ. • Дефинира основни изисквания към проекта- художествени, функционални, конструктивни, технологични, ергономични и естетически • Извежда взаимовръзки и взаимозависимости при конструирането на творбата • Разработва произведения в съответствие със зададени критерии
Компетентности	• Определя функция на изделието и необходимите изисквания за неговото използване • Определя практически условия и ограничения произтичащи от предназначението • Систематизира събрана информация и я прилага в художествения процес • Дефинира тенденции и стилови направления в дизайна на стъклото и адаптиране към проектната задача • Прави анализ на проектни решения, съобразени с функционалните и естетическите изисквания
Резултат от учене 21.2	Творчески етап- идейни варианти на проекта
Знания	• Определя композиционни принципи и пластични средства при формоизграждането на стъклените обекти, съчетани с функционалност, конструкция и естетика

ПРОЕКТ

	• Развива самостоятелност при оценяване и усъвършенстване на собствените проекти
Умения	• Използва различни композиционни решения според идеята на задачата • Комбинира елементите в цялостна композиция, съобразена с идеята и предназначението на изделието от стъкло съчетано с друг материал • Определя художествени и дигитални средства за визуализация • Създава балансирани и изразителни композиции, отразяващи предназначението им
Компетентности	• Развива творческо мислене и самостоятелност в дизайнерския и художествен процес. • Развива критерии за оценка на обекта • Изгражда творчески подход при разработване на проектни варианти • Интерпретира идеи, стилове и форми, чрез оригинални дизайнерски и художествени решения
Резултат от учене 21.3	Подбор на подходящи материали и технологии за проекта
Знания	• Определя специфики в технологията с работа с различните материали • Определя характеристики и приложимост на материалите • Определя влиянието на материала върху формообразуването • Познава материали и технологии за създаване на качествени , функционални и естетически произведения • Прави избор на техника и технология, която съчетава устойчивост, естетика и предназначение на изделието
Умения	• Определя материали за постигане на желан визуален ефект, конструктивна здравина или безопасност • Избира подходяща технология, съобразена с физическите и визуални свойства на материала • Организира последователността на технологичните операции • Определя различни технологии спрямо проектните изисквания и ресурси
Компетентности	• Разработва художествен обект в съответствие с технологичните изисквания, устойчивост и предназначение • Изгражда умения за подбор на подходящи материали и техники
Резултат от учене 21.4	Проект с визуални и конструктивни средства
Знания	• Прави техническа документация към индивидуалния проект-технически чертеж, цветен проект, конструктивна схема • Прави макет в съответствие с проекта с подходящите материали и техника • Определя видовете визуални материали – технически, художествени, презентационни • Познава правила за изчертаване, оразмеряване и означаване според техническите стандарти • Прави връзка между чертеж, макет и реален обект
Умения	• Изработва прецизен чертеж и шаблон

ПРОЕКТ

	• Разработва цветни решения за проекта, съобразени с функцията и цялостната естетиката • Разработва проект, който представя подбраните материали, цветове и комбинации • Дефинира различни цветови, структурни схеми, за да се подсили визуалната привлекателност и идентичността на проекта • Спазва последователен процес на проектиране – от скица до макет
Компетентности	• Синтезира техническа документация , която ясно да представя конструкцията и етапите на производство • Оценява ефективността на макета като инструмент за визуализация и комуникация на идеята
Резултат от учене 21.5	Изпълнение на индивидуалната задача
Знания	• Определя основни принципи за планиране и организация на работния процес • Дефинира етапи на работа – идея, скици, техническа документация, избор на материали и технологии, изработка, довършителни операции и представяне • Определя времеви график и ресурсно планиране • Познава правила за екипна работа и разпределение на задачи
Умения	• Определя последователността на дейностите при създаване на индивидуалния проект • Определя необходимите ресурси и време за ефективно изпълнение на задачата • Организиране на работно място според изискванията за безопасност и ефективност • Работи самостоятелно и в екип
Компетентности	• Изграждане на качества за създаване на продукт от идея до готово изделие. • Съчетава творчески, технологични и организационни умения. • Развитие на качества като самостоятелност, отговорност и умения за работа в екип.
Резултат от учене 21.6	Ползва писмено и говоримо специфичната за професията терминология и лексика на изучавания чужд език
Знания	• Познава основните професионални термини на изучавания чужд език • Познава основната професионална лексика на изучавания чужд език • Познава да пише и говори по теми от професията си на изучавания чужд език
Умения	• Разчита и създава специализиран текст на изучавания чужд език • Представя свои проекти или творби на изучавания чужд език • Води разговаря по теми свързани с професията на изучавания чужд език
Компетентности	• Ползва писмено и говоримо специфичната за професията терминология и лексика на изучавания чужд език

ПРОЕКТ

Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Свойствата и особеностите на материалите с които работи • Технологичната последователност и правилата за безопасност Част по практика на професията: • Изделие от различни материали, като спазва алгоритъма на работа • Умения за работа с ръчни и машинни инструменти • Декоративни и довършителни техники
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 22	**Пластични и живописни техники**
Резултат от учене 22.1	Познава живописни похвати и техники на формоизграждане
Знания	• Познава въздействието на цветовете и тяхната психологическа характеристика • Познава технологичните особености на видовете бои (акварел, темпера, акрил, масло и др.) • Подбира подходящи основи, грундове, разредители и свързватели и спазва технологичните изисквания при работа с тях • Избира необходимите инструменти и материали за живописна работа • Познава жанровете и видовете живописни композиции – портрет, пейзаж, натюрморт, фигурална композиция • Разбира принципите на светлина, сянка, тоналност и цветови контрасти при изграждане на образа • Познава последователността на живописните етапи – от скица до завършена творба
Умения	• Прилага принципите за изграждане на живописна композиция, съчетавайки форма, цвят и пространство • Изгражда живописен етюд по натура, прилагайки наблюдение, тонални и цветови отношения • Осъществява синтез между конструкция, форма и материалност при реализиране на живописна творба по натура и по въображение • Използва различни живописни техники и похвати за постигане на изразителност и стил • Развива собствен художествен почерк и експериментира с нови материали и техники
Компетентности	• Изразява художествено замислена идея чрез живописни средства • Прилага цветови и композиционни решения, съобразени с изразните цели на творбата • Демонстрира професионална култура в използването на материали и технологии • Анализира и оценява собствената работа според художествени и технически критерии

ПРОЕКТ

Резултат от учене 22.2	Познава пластични скулптурни похвати и техники на формоизграждане
Знания	• Избира скулптурните инструменти и материали (глина, гипс, пластилин, восък и др.) • Познава скулптурните жанрове – портрет, фигура, фигурална композиция, и видовете пластика – малка пластика, релеф, кръгла скулптура, монумент • Разбира закономерностите на формата в обемното пространство и ролята на светлината при възприемането • Познава етапите на изграждане на скулптурна творба – от скица до изпълнение в материал • Познава технологичните особености на калъпите и отливките, както и правилата за безопасна работа
Умения	• Разработва животински образи • Създава различни изгледи, пропорции и цветови решения за по-пълно онагледяване • Прилага стилизация, хипербола и обобщаване за ясно визуално представяне на идеи • Стилизира човешки и животински образи подчертавайки характера • Експериментира с различни композиционни решения и оценява тяхната уместност според идеята на игровото средство • Организира елементите в цялостна композиция, съобразена с идеята и предназначението на играчката • Подбира художествени и дигитални средства за визуализация
Компетентности	• Прилага принципите на творческа интерпретация и опростяване в проектирането • Визуализира идеята на игровото средство така, че ясно да представя неговата функция, конструкция и естетика • Демонстрира комбинативност , логическо мислене, генериране на идеи и нестандартни решения, асоциативно мислене
Резултат от учене 22.3	Изобразяване на природни и архитектурни обекти
Знания	• Композира свободно природни и архитектурни обекти при работа на открито • Познава основните графични и живописни техники за изразяване на пространствена среда • Познава принципите на перспектива, светлосенки и пропорции в градската и природна композиция • Използва съвременни средства за проектиране, обработка и представяне на художествена творба (дигитални и традиционни) • Разбира ролята на наблюдението и анализа на формите от реалната среда при създаването на художествени изображения
Умения	• Изгражда композиции по натура и по въображение, като прилага графични и живописни техники • Създава рисунки и етюди, представящи пространственост и дълбочина на изображението. • Интерпретира архитектурни и природни мотиви в личен художествен стил.

ПРОЕКТ

	• Използва дигитални средства за визуализация и обработка на изображения • Създава серия от произведения, отразяващи теми от градската и природната среда
Компетентности	• Изразява творчески идеи чрез разнообразни художествени техники • Приложимо комбинира живописни и графични средства за постигане на цялостен художествен ефект • Оценява визуалните качества на композицията и обосновава направените художествени избори • Развива индивидуален художествен стил, основан на наблюдение, експеримент и професионална култура
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава видовете живописни, скулптурни и графични техники и техните особености • Обяснява технологичните етапи при изграждане на художествена творба • Разпознава стилови и жанрови характеристики в изобразителното изкуство Част по практика на професията: • Реализира живописни, графични и пластични произведения, съобразени с поставената тема • Демонстрира умения за композиционно, цветово и пластично изграждане на художествена творба • Прилага подходящи материали и технологии според изразните цели и спецификата на задачата
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 23	**Православна изобразителна традиция - декоративни и фигурални сакрални произведения**
Резултат от учене 23.1	Копира и творчески интерпретира, проектира и зографисва геометрични, флорални и зооморфни православни мотиви и икони
Знания	• Познава композиционните, семантични и теологични основи на православния геометричен, флорален и зооморфен орнамент • Познава ключовите композиционни, метрични, пластични, семантични и теологични основи за изобразяване на православни персонажи, сцени и събития • Познава специфичната за православието метрика и пластика при организацията на ликовете, ръцете и телата на светите персонажи, облени от нетварна светлина • Познава принципите на организация на трансцедентално пространство – йерархична и обратна перспектива, синхронно Време и Пространство, преобразената обожена реалност, в която няма тъмнина и тление. Стилизирани интериорни и екстериорни елементи, архитектурни, утилитарни и флорални обекти, ландшафт, атмосфера, космогония, светила • Познава характерните за персонажите в иконите одеяния, атрибути, аксесоари и символи

ПРОЕКТ

	• Познава семантичните характеристики на формите, обемите, пространствата, цветовете и материите в православната образност
Умения	• Проектира и изпълни православен геометричен, флорален и зооморфен орнамент, съобразявайки се с местоположението и предназначението му • Изобразява православни персонажи, сцени и събития в съответствие с композиционните, метрични, пластични, семантични и теологични традиции • Зографисва ликовете, ръцете и телата на светите персонажи в съответствие с православната метрика и пластика, основана на трансцедентално нетварна светлина • Организира пространствата в иконите си, ползвайки умело йерархична и инверсна перспектива, принципа за синхронно Време и Пространство • Стилизира интериорни и екстериорни елементи, архитектура, утилитарни и флорални обекти, ландшафт, небе и небесни обекти, явления и космогония в духа на православната естетика • Изобразява персонажите в иконите с характерните им одеяния, атрибути, аксесоари и символи • Копира или творчески да интерпретира православни икони и мотиви
Компетентности	• Създава на професионално ниво декоративни и фигурални произведения и да работи в областта на православната Иконопис
Резултат от учене 23.2	Познава древни и съвременни техники, технологии, методи, пособия и материали в областта на православната Иконопис
Знания	• Познава характерните особености на древните и съвременни основи, върху които се създават декоративни и фигурални сакрални произведения, и методите за подготвянето им • Познава основните характеристики и свойства на грундовете, съставляващите ги субстанции и методите за приготвянето им • Познава древните и съвременни видове бои – техните характеристики и свойства, съставляващите ги пигменти, свързватели, пълнители, консерванти, разредители, както и методите за приготвянето и техниките на полагането им • Познава материалите, техниките и методите за създаване и полагане на метални покрития, релефи или гравюри • Познава древните и съвременни видове лакове – техните характеристики и защитни свойства, съставляващите ги смоли и разредители, методите за приготвянето и полагането им
Умения	• Подбира и подготвя традиционни или съвременни основи за създаване на декоративни и фигурални сакрални произведения • Приготвя и полага грундове, подходящи за подбраните основи • Подбира, приготвя и полага традиционни или съвременни видове бои, използвайки подходящата за произведението живописна техника • Подбира и полага съпътстващи произведенията метални покрития и да създава релефи или гравюри • Подбира, приготвя и полага традиционни или съвременни защитни лакове

ПРОЕКТ

Компетентности	• Създава произведенията си, като подбира и ползва древни и съвременни техники, технологии, методи, пособия и материали
Резултат от учене 23.3	Познава православна иконография - свети персонажи и сцени, разположение в храма и иконостаса, каноничните предписания, ерминии, и ортодоксална визуална традиция и авторска интерпретация
Знания	• Познава историческото развитие на иконографията и на храма в архитектурно и семиотично отношение • Познава иконографската програма на православния храм, нейната символика, принципи, йерархичната система и методи за реализирането ѝ в екстериора и интериора на конкретно сакрално пространство • Познава иконографските предписания за изобразяването на православните свети персонажи, ангелските чинове и небесното войнство с техните индивидуални особености, специфична метрика и пластика при организацията на ликовете, ръцете и телата – одеяния, аксесоари, атрибути, символи и текстове. • Познава иконографските принципи на организация на трансцедентално пространство – йерархична и обратна перспектива, синхронно Време и Пространство, нетварна светлина
Умения	• Прилага творчески иконографската програма на православния храм, нейната символика, принципи, йерархичната система и методи за реализирането ѝ в екстериора и интериора на конкретно сакрално пространство • Творчески прилага иконографските предписания за изобразяването на православните свети персонажи, ангелските чинове и небесното войнство с техните индивидуални особености, специфична метрика и пластика при организацията на ликовете, ръцете и телата – одеяния, аксесоари, атрибути, символи и текстове • Ползва творчески иконографските принципи за организация на трансцедентално пространство – йерархична и обратна перспектива, синхронно Време и Пространство, нетварна светлина
Компетентности	• Владее и ползва в творчеството си православната иконография при подбора на светите персонажи и сцени, разполагането им в храма и иконостаса, изобразяването им според каноничните предписания, ерминиите и ортодоксалната визуална традиция
Резултат от учене 23.4	Познава историческото развитие на религиозните вярвания, основни религиозни системи в света – нравствени, етични и философски характеристики, мястото и ролята на християнството и на православната църква
Знания	• Познава основните етапи от възникването и развитието на религиозните вярвания и разбира ролята на религията в изграждането на цивилизациите на Древния свят, Античността и Европа • Познава развитието и базисните нравствени принципи, религиозни символи и философско-етични категории на основните световни религии.

ПРОЕКТ

	• Разбира различията между религиозните традиции и тяхното общо хуманистично ядро • Познава основите на християнството и православната вяра. • Познава връзката между религиозните идеи и художественото им превъплъщение в храм, ритуал, икона. • Открива влиянието на религиозните идеи върху изкуството
Умения	• Ползва понятията и терминологията, присъщи на история на религиите в писмени и устни изяви • Разчита и анализира религиозни текстове, символи и изображения • Открива влиянието на религиозните идеи в произведенията на изкуството • Дискутира с уважение към различни възгледи и вероизповедания
Компетентности	• Различава светогледните идеи на трите монотеистични религии • Познава и разбира значението на вярата, морала и духовността в живота на човека и обществото • Проявява толерантност, уважение и емпатия към хора с различни религиозни и културни убеждения • Идентифицира религиозни мотиви в изкуството • Прилага вероистините на православната вяра в иконописните си творби • Използва духовни и символни елементи в творчество си
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава и умее да описва композиционните, семантични, теологични и иконографски принципи при създаване декоративни и фигурални елементи в духа на православната ни изобразителна традиция • Познава и умее да опише принципите на организация на трансцедентално пространство – йерархична и обратна перспектива, синхронно време и пространство • Познава и умее да опише принципите на зографисване на ликовете, ръцете и телата на светите персонажи в съответствие с православната метрика и пластика, основана трансцедентално нетварна светлина • Познава и умее да опише характерните за персонажите в иконите одеяния, атрибути, аксесоари и символи • Владее граматиката на изучавания чужд език • Чете с разбиране, правилно и ясно пише и се изразява на изучавания чужд език • Владее професионалната терминология и специализирана лексика на изучавания чужд език Част по практика на професията: • Проектира и изпълни православен геометричен, флорален и зооморфен орнамент, съобразявайки се с местоположението и предназначението му • Изобразява православни персонажи, сцени и събития в съответствие с композиционните, метрични, пластични, семантични и теологични традиции

ПРОЕКТ

	• Зографисва ликовете, ръцете и телата на светите персонажи в съответствие с православната метрика и пластика, основана на трансцедентално нетварна светлина • Копира или творчески да интерпретира православни икони и мотиви
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 24	**Православна сакрална творба - авторска интерпретация по индивидуално задание**
Резултат от учене 24.1	Прави цялостно проучване и аргументира творческите си решения по индивидуално задание – създаването на авторска интерпретация на православна сакрална творба
Знания	• Познава богословските, каноничните и иконографските предпоставки за подбор на сюжет/ сцена/ персонажи • Познава методите за подбор и съпоставка с образци на водещи произведения на православната иконопис по темата • Познава методите за определяне на размера и пропорциите на изобразителното поле, подбора на композиционната схема, пространствените характеристики, мащаб на фигурите и присъщите им метрични зависимости, одеяния, аксесоари и атрибути, символи и текстове • Познава характеристиките и методите за интегриране в проекта на всички елементи на православната образна система – геометричен орнамент, растителност, животински свят, архитектура, небесни светила, небесно войнство
Умения	• Осъществява проучване на богословските, каноничните и иконографските предпоставки и да направи подбор на сюжет/ сцена/ персонажи • Прави задълбочено теоретично проучване на водещи православни образци и техните конструктивни и иконографски характеристики и на тази база извежда и обосновава творческите си интерпретации • Проучва и определя размера и пропорциите на изобразителното поле, подбира подходяща композиционна схема, пространствените характеристики на сакралното изображение, мащаб на фигурите и присъщите им метрични зависимости, одеяния, аксесоари и атрибути, символи и текстове • Интегрира в проекта всички видове елементи на православната образна система – геометричен орнамент, растителност, животински свят, архитектура, небесни светила, небесно войнство
Компетентности	• Владее знанията и уменията да направи цялостно проучване и да взема аргументирани творчески решения в областта на православната иконопис
Резултат от учене 24.2	Изготвя цялостен проект за създаване на авторска интерпретация на православна сакрална творба по индивидуално задание
Знания	• Познава методите и етапите за създаване на линеарен проект в мащаб с графичен материал за православно сакрално

ПРОЕКТ

	изображение според богословските, каноничните и иконографските предписания, подбрания сюжет / сцена / персонажи, композиционната схема, пространствените характеристики, светите изображения и присъщите им метрични зависимости, одеяния, аксесоари и атрибути, символи и текстове • Познава методите и етапите за създаване на тонален проект в мащаб с графичен материал с детайлна разработване на трансцеденталните пространства, светите персонажи с одеянията, аксесоарите и атрибутите им, разкрити от нетварна божествена светлина • Познава методите и етапите за създаване на цветен проект в мащаб с подходящ цветен материал за точно представяне на колоритните характеристики и материалите и материи, които ще се вложат в завършената сакрална творба
Умения	• Поетапно създава линеарен проект в мащаб с графичен материал за православно сакрално изображение според богословските, каноничните и иконографските предписания, подбрания сюжет / сцена / персонажи, композиционната схема, пространствените характеристики, светите изображения и присъщите им метрични зависимости, одеяния, аксесоари и атрибути, символи и текстове • Поетапно разработва тонален проект в мащаб с графичен материал и детайлно да разработи пластичните характеристики на трансцеденталните пространства, светите персонажи, одеянията, аксесоарите и атрибутите им, разкрити от нетварна божествена светлина • Поетапно създава цветен проект в мащаб и точно да представи колоритните характеристики и материалите, които ще вложи в завършената си сакрална творба
Компетентности	• Владее знанията и уменията да направи и защити цялостен проект за създаване на авторска интерпретация на православно сакрална творба по индивидуално задание
Резултат от учене 24.3	Изпълнява в материал авторска интерпретация на православна сакрална творба по индивидуално задание.
Знания	• Познава методите за подбор и технологиите за подготовка на подходяща основа за създаване на православни сакрални творби • Познава методите, материалите, пособията, техниките и технологиите за поетапна последователност при изписване на православна сакрална творба – откопиране, графия, позлата, основни тонова, засенване, отсенване, контурене, бликове и др. • Познава специфичните технологични етапи при различните иконописни стилове • Познава видовете защитни покрития за живописния слой и гърба на православни сакрални творби – техните характеристики и технологичната последователност на полагането им
Умения	• Подбира подходящи основи за създаване на православни сакрални творби и да приложи технологичната верига за поетапната им подготовка за зографисване

PROJECT

	• Подбира и прилага методите, материалите, пособията, техниките и технологиите за поетапна последователност при изписване на православна сакрална творба • Прилага в практиката си специфичните технологични етапи при различните иконописни стилове • Подбира и полага необходимите защитни покрития за живописния слой и гърба на православни сакрални творби
Компетентности	• Проектира и да изпълнява в материал авторски интерпретации на цялостни православни сакрални творби
Резултат от учене 24.4	Създава теоретична обосновка на авторската интерпретация на православна сакрална творба и публична защита
Знания	• Познава теологичната, каноничната, иконографската и технологичната основа на православната иконописна програма и традициите ѝ в България • Познава историческото развитие на принципите и изобразителните норми в православната естетика и съвременните ѝ проявления • Познава специфичната терминология и разчита аналитично православни текстове и изображения
Умения	• Ползва познанията си в областта на православния канон, иконография и технология, за да формира и обосновава творческите си интерпретации • Творчески ползва познанията си за историческото развитие и съвременните тенденции в православната естетика • Създава аналитични текстове в подкрепа на творческите си проекти и реализации в областта на православната иконопис
Компетентности	• Създава специализирани текстове за да обоснове теоретично, авторската си интерпретация на православни сакрални творби
Резултат от учене 24.5	Ползва писмено и говоримо специфичната за професията терминология и лексика на изучавания чужд език
Знания	• Познава основните професионални термини на изучавания чужд език • Познава основната професионална лексика на изучавания чужд език • Познава да пише и говори по теми от професията си на изучавания чужд език
Умения	• Разчита и създава специализиран текст на изучавания чужд език • Представя свои проекти или творби на изучавания чужд език • Води разговаря по теми свързани с професията на изучавания чужд език
Компетентности	• Ползва писмено и говоримо специфичната за професията терминология и лексика на изучавания чужд език
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава и може да опише богословските, каноничните и иконографските предпоставки за подбор на сюжет / сцена/ персонажи, композиционната схема, метричните зависимости, одеяния, аксесоари и атрибути, символи и текстове при авторска интерпретация на православно сакрално изображение по индивидуално задание

ПРОЕКТ

	• Познава и може да опише методите и етапите за създаване на цялостен проект за авторска интерпретация на православно сакрално изображение по индивидуално задание • Познава и може да опише методите и етапите за изпълнение в материал на проект за създаване на авторска интерпретация на православна сакрална творба по индивидуално задание Част по практика на професията: • Може да осъществи проучване на богословските, каноничните и иконографските предпоставки и да направи подбор на сюжет / сцена / персонажи, по индивидуално задание за създаване на авторска интерпретация на православна сакрална творба • Може да осъществи цялостен проект за създаване на авторска интерпретация на православна сакрална творба по индивидуално задание • Може да осъществи в материал проект за създаване на авторска интерпретация на православна сакрална творба по индивидуално задание • Може да създаде специализиран текст и да обоснове теоретично авторската си интерпретация на православна сакрална творба • Разчита и създава специализирани текстове на изучавания чужд език • Разговаря по теми свързани с професията на изучавания чужд език
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 25	**Живопис и изобразителни изкуства в класически и съвременни техники и жанрове – създаване, експониране, представяне**
Резултат от учене 25.1	Създава живописни етюди в областта на натюрморта, пейзажа, човешка фигура, полуфигура и глава
Знания	• Познава основните на живописта – композиция, цвят, колорит, форма, образ, фактура, център, ритъм и баланс • Познава принципите на цветовите съотношения, топли и студени, хармонични и контрастни, хроматични и ахроматични, както и присъщите на живописта методи за организация на формите, материите и пространствата • Познава историческото развитие, качествата и свойствата на боите – акварелни, пастелни, маслени и акрилни, както и базираните на тях живописни техники • Познава историческото развитие, качествата и свойствата на основите, материалите, инструментите и пособията за живопис – хартия, картон, платно, дървесни панели, грундове, пигменти, медиуми, разредители, четки, шпакли палитри и др. • Познава специфичните методи за живописно изграждане при натюрморта, пейзажа, човешка фигура, полуфигурата и главата
Умения	• Прилага в творбите си характерните за живописта – композиция, цвят, колорит, форма, образ, фактура, център, ритъм и баланс

ПРОЕКТ

	• Ползва в живописните си творби цветовите съотношения – топли и студени, хармонични и контрастни, хроматични и ахроматични, както и присъщите на живописта методи за организация на формите, материите и пространствата • Познава и ползва в творбите си качествата и свойствата на боите – акварелни, пастелни, маслените и акрилни, както и базираните на тях живописни техники • Познава и ползва в творбите си основите, материалите, инструментите и пособията за живопис – хартия, картон, платно, дървесни панели, грундове, пигменти, медиуми, разредители, четки, шпакли палитри и др. • Създава живописни творби в областта на натюрморта, пейзажа, човешка фигура, полуфигурата и главата
Компетентности	• Владее поетапното създаване на живописни творби в областта на натюрморта, пейзажа, човешка фигура, полуфигура и глава, изпълнени в класически и съвременни техники и жанрове
Резултат от учене 25.2	В процеса „Художествено-творческа практика“ създава живописни творби и творби на изобразителните изкуства в областта на натюрморта, пейзажа, фигуралната композиция и портрета, подготвя ги за експониране, аранжира ги и да ги презентира
Знания	• Познава принципите и методите за създаване на цялостно живописно произведение, с ясно изразени - естетически и композиционен център, ритъм, пластика, баланс, колорит и индивидуален почерк • Познава особеностите при създаване на живописни произведения анализ, подбор на сюжет и гледна точка, сред природата, в урбанизирана среда и в интериора, на открито и на закрито, при естествена дневна светлина и при изкуствено осветление • Познава особеностите при организиране на работно място, възможностите на различните, изобразителни похвати, материали и техники, според сюжета, творческите цели, условията и времето за работа • Познава технологичните, естетическите и техническите изисквания при подготовка на художествени произведения за експониране – паспарту, рамка, окачване и др. • Познава основните етапи при организиране на изложби – обосновка за подбор и подбор на творби, оглед на експозиционното пространство и на осветлението, аранжиране и окачване, представяне на експозицията и медийното ѝ отразяване
Умения	• Създава цялостни живописни произведения, с ясно изразени – естетически и композиционен център, ритъм, пластика, баланс, колорит и индивидуален почерк • Твори живописни произведения сред природата, в урбанизирана среда, в интериор, на открито и на закрито, при естествена дневна светлина и при изкуствено осветление, ефективно да анализира и да подбира на сюжета и гледната си точка

ПРОЕКТ

	• Организира работно място и да подбира изобразителни похвати, материали и техники – според сюжета, творческите цели, условията и времето за работа • Прилага технологичните, естетическите и техническите изисквания и да подготви художествените си произведения за експониране – паспарту, рамка, окачване и др. • Може да организира изложба – да обоснове за подбора и да подбере творбите, да анализира експозиционното пространство и осветление, да аранжира, окачи и подготви текст за представяне на експозицията и медийното ѝ отразяване
Компетентности	• В художествено-творческа си практика самостоятелно да решава живописни проблеми и създава творби в областта на натюрморта, пейзажа, фигуралната композиция и портрета, подготвя ги за експониране, може да ги аранжира и да ги презентира
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Описва елементите и принципите на композиране, формообразуване и изграждане на живописните изображения; етапите на работа, видовете и качествата на използваните материали, пособия и техники, тяхната роля в създаването на цялостно визуално съдържание. • Описва основните етапи при организиране на изложби – обосновка и подбор на творби, анализ на експозиционното пространство и осветлението, принципи на аранжиране и окачване, представяне и медийно отразяване. Част по практика на професията: • Изпълнява визуални задачи, като подбира материалите, пособията, техниките и ги прилага поетапно, следвайки принципите на композиране и формообразуване за създаване на цялостно живописни изображения.
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 26	**Бижутерия**
Резултат от учене 26.1	Исторически и съвременни стилове и тенденции за развитие на бижутерията
Знания	• Познава елементите, характерни за историческата и съвременната бижутерия • Има теоретични познания за различни композиции, стилизации и ергономичност • Познава видовете метали и тяхното приложение в бижутерията • Описва подходи за изработка на индивидуален художествен проект от метал • Описва основни техники за работа с метал и тяхното приложение по зададената тема • Владее 3D програма за проектиране
Умения	• Скицира самостоятелни проекти на бижута от метал на базата на геометричен, растителен и зооморфен мотив • Изчертава художествена творба по зададена тема

ПРОЕКТ

	• Създава 3D проект на бижута от метал
Компетентности	• Демонстрира оригиналност и стил при създаване на идеи за накити от метал • Използва нетрадиционни техники и материали при проектирането и изработването на художествен накит от метал
Резултат от учене 26.2	Бижута от метал
Знания	• Описва етапите и последователността на работа • Разбира значението и изработването на алгоритъм на работа • Обяснява технологичните особености на изпълнение • Познава видовете метали • Подбира нетрадиционни материали, които могат да се комбинират с отделните метали • Познава етапите на работа при обработване на металите • Посочва видовете инструменти • Познава различни техники при изработка на бижута
Умения	• Съставя и следва алгоритъм на работа с метал • Изчислява разходна норма на материали • Вади кройки и разполага ефективно върху листовия метал • Използва правилно и по предназначение бижутерски инструменти и машини • Подготвя 3D принтове за отливане от метал • Обработва отливки от метал
Компетентности	• Организира и следва етапите на работа с цел изработване на завършен продукт • Създава авторски комплект или серия бижута от цветен или благороден метал
Резултат от учене 26.3	Технология
Знания	• Описва физичните и химични свойства на металите • Владее теоретични знания за техниките: ажурно рязане, поене с горелка и оксижен, шлайфане, цизелиране, ковane, пилене, огъване, емайлиране, патиниране, полиране, матиране, монтиране на камъни (плътна каса тип кабушон, тип брилянт, в овал, огледален монтаж, монтаж в зъбци, монтаж на багета и каре, гризантен монтаж), восъчно моделиране, 3D принтиране и др. • Познава набор от нетрадиционни материали за комбинация в бижу и изброява предимствата и ограниченията им към основния метал • Обяснява критериите за избор на технологии • Разграничава ефектите от различни комбинации на материали в крайния продукт • Описва съвместими материали, допълващи идейния проект като: стъкло, дърво, плексиглас, текстил, камъни, силикатен емайл, кожа, гума и др. • Познава химичния състав на различни патини за постигане на декоративен ефект при благородните и цветни метали • Познава техническите процеси при полиране, ецване, фактуриране, посребряване, позлатяване и др.

ПРОЕКТ

Умения	• Работи с благородни и цветни метали • Владее различни техники за обработка като: пилене, шлайфане, рязане, огъване, поене, цизелиране, патиниране, полиране и др. • Прилага техники за комбиниране на два материала • Използва правилно и по предназначение инструменти и машини за бижутерия • Изпълнява последователно технически операции при полиране • Прави патини и правилно да ги прилага върху метали • Подбира правилно различни техники за постигане на оптимален декоративен ефект
Компетентности	Изработка на художествена творба - бижу по зададена тема (копие или по собствен проект)
Резултат от учене 26.4	Скулптура
Знания	• Назовава основните принципи за създаване на релефно изображение • Познава основните принципи при изграждане на триизмерно изображение • Разбира принципите на дву и триизмерност, пластичност, ергономия
Умения	• Работи с глина, гипс, моделин, моделажен восък, 3D резини и макетни материали • Подбира подходящ моделажен материал за изпълнение на поставената задача • Владее техники за изпълнение на двуизмерни и триизмерни форми
Компетентности	• Изпълнява от различни пластични материали релефи , човешки череп, глава (екорше, копие и от натура), човешка фигура от натура (45 см.) и различни идейни проекти за изработка от метал
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията • Демонстрира знания относно идея, композиция, подбор на материали и изпълнение • Разбира принципите на дву и триизмерност, пластичност, ергономия Част по практика на професията • Обяснява разликите между различните технологии за постигане на завършен естетически ефект на бижутерското изделие • Демонстрира познания за техническите етапи и процеси при изработката на художествената творба
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 27	**Индивидуална задача по зададена тема или собствена идея за художествено изделие от метал**
Резултат от учене 27.1	Скици, чертежи, макети и писмен идеен проект
Знания	• Описва последователността за създаване на идеен проект

ПРОЕКТ

	• Прави проучване на темата, опирайки се на исторически източници • Посочва начина за разработка на темата, създавайки различни варианти • Познава техниката за представяне на идея с графични и пластични средства
Умения	• Създава художествен проект, представящ идеята • Изработва технически чертеж чрез графични или дигитални средства • Изготвя дву или триизмерен макет на идейния проект • Подготвя съпътстващи текстове и технически данни за индивидуалния проект
Компетентности	• Визуализира, аргументира и технически обосновава избрания проект за дипломна работа
Резултат от учене 27.2	Комплект или серия бижута от метал
Знания	• Подбира подходящия метал за изпълнение на дипломната работа • Познава правилните техники за изпълнение на творбата • Познава инструментариума, необходим за изпълнение на бижута • Посочва кои нетрадиционни материали могат да се използват в комбинация с метали
Умения	• Работи с цветни и благородни метали • Различни техники на изпълнение за съответното бижу • Борави с различни машини и инструменти • Прилага техники за съчетаване на метали с нетрадиционни материали
Компетентности	• Комплект бижута от метал, състоящ се от 3 части или серия бижута, състояща се от 6 части
Резултат от учене 27.3	Обществена презентация и защита на индивидуалния проект
Знания	• Разграничава особености на презентации за конкурси, клиенти, учебни защити • Описва принципите за представяне на презентация: яснота, последователност, визуален акцент • Разграничава формати за представяне – чертеж, слайдове, макет, дигитална симулация • Описва структурата на дизайнерска презентация (въведение, идея, концепция, технологично описание, визуализация, заключение) • Разбира ролята на вербалната и невербалната комуникация при публично представяне • Познава критериите за защита на проект – оригиналност, функционалност, естетика • Разбира влиянието на културна, социална и професионална среда върху възприемането на дизайна
Умения	• Владее техниките на устна презентация – структура, тон, темпо, контакт с публиката • Представя последователно и аргументирано проектната си идея

ПРОЕКТ

	• Представя целите, вдъхновението, функционалните и естетически аспекти на проекта • Защитава избора на форма, материали и технологии; • Използва ясна реч и убедителни аргументи при защита на проекта • Създава презентационна папка и дигитална презентация с подбрани визуални и текстови елементи • Подрежда информацията в логическа и визуално балансирана последователност • Съобразява речника и терминологията с профила на аудиторията
Компетентности	• Изготвя мултимедийна презентация на софтуерна програма, съпътствана с текстова защита, презентационна папка и експозиция на изработената от метал творба на изложба
Резултат от учене 27.6	Ползва писмено и говоримо специфичната за професията терминология и лексика на изучавания чужд език
Знания	• Познава основните професионални термини на изучавания чужд език • Познава основната професионална лексика на изучавания чужд език • Познава да пише и говори по теми от професията си на изучавания чужд език
Умения	• Разчита и създава специализиран текст на изучавания чужд език • Представя свои проекти или творби на изучавания чужд език • Води разговаря по теми свързани с професията на изучавания чужд език
Компетентности	• Ползва писмено и говоримо специфичната за професията терминология и лексика на изучавания чужд език
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Свойствата и особеностите на материалите с които работи • Технологичната последователност и правилата за безопасност Част по практика на професията: • Изделие от различни материали, като спазва алгоритъма на работа • Умения за работа с ръчни и машинни инструменти • Декоративни и довършителни техники
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 28	**Художествени живописни и графични техники**
Резултат от учене 28.1	Живописни и графични похвати и техники на формоизграждане
Знания	• Посочва основните принципи за изобразяване на градска среда; • Познава основните принципи за изобразяване на обекти в перспектива

ПРОЕКТ

	• Познава жанровете и видовете композиции – портрет, пейзаж, натюрморт, фигурална композиция • Назовава различни графични и живописни техники за рисуване; • Познава пропорциите на човешката фигура
Умения	• Работи с различни графични и живописни материали: въглен, креда, туш, акварел, темпера, пастели и др. • Изобразява пейзажи и обекти в градска среда; • Рисува човешка фигура в различни видове фигурални композиции • Изобразява умело перспективните съкращения на обектите
Компетентности	• Изобразява чрез авторски стил природни пейзажи и градска среда, в комбинация с човешки фигури, чрез различни графични и живописни техники
Резултат от учене 28.2	Изобразяване на природни и архитектурни обекти
Знания	• Композира свободно природни и архитектурни обекти при работа на открито • Познава основните графични и живописни техники за изразяване на пространствена среда • Познава принципите на перспектива, светлосенки и пропорции в градската и природна композиция • Разбира ролята на наблюдението и анализа на формите от реалната среда при създаването на художествени изображения
Умения	• Изгражда композиции по натура и по въображение, като прилага графични и живописни техники • Създава рисунки и етюди, представящи пространственост и дълбочина на изображението • Интерпретира архитектурни и природни мотиви в личен художествен стил • Използва дигитални средства за визуализация и обработка на изображения • Създава серия от произведения, отразяващи теми от градската и природната среда
Компетентности	• Изразява творчески идеи чрез разнообразни художествени техники • Приложимо комбинира живописни и графични средства за постигане на цялостен художествен ефект • Оценява визуалните качества на композицията и обосновава направените художествени избори • Развива индивидуален художествен стил, основан на наблюдение, експеримент и професионална култура
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията • Демонстрира теоретични знания за различни графични и живописни техники • Познава етапите на изграждане на картина • Има теоретични познания за анатомията и пропорциите на човешката фигура Част по практика на професията • Представя набор от рисунки, представящи природни пейзажи и градска среда, създадени с различни материали и техники

ПРОЕКТ

	• Представя набор от рисунки, включващи човешки фигури в различни фигурални композиции
ЕРУ 29	**Проектиране и изпълнение на детски играчки и сувенири**
Резултат от учене 29.1	Идейни скици
Знания	• Оценява основните съотношения, мащаби и позициониране в проекта • Съчетава геометрични форми със средствата на композицията • Разграничава видовете стилизация и обобщаване на образа. • Разграничава основни свойства на формата, вид, разположение и големина, маса, фактура, цвят • Описва формообразуващите фактори- функционалност, конструкция, материали и технологии • Описва композиционните средства- статичност, динамичност, симетрия, асиметрия, видове симетрии • Описва пластичните средства на формата- пропорциониране, мащабиране, ритъм и метрика, контраст, нюанс и цвят
Умения	• Разработва животински образи и приказни персонажи • Създава различни изгледи, пропорции и цветови решения за по-пълно онагледяване • Прилага стилизация, хипербола и обобщаване за ясно визуално представяне на идеи • Стилизира човешки и животински образи подчертавайки характера • Експериментира с различни композиционни решения и оценява тяхната уместност според идеята на игровото средство • Организира елементите в цялостна композиция, съобразена с идеята и предназначението на играчката • Подбира художествени и дигитални средства за визуализация
Компетентности	• Прилага принципите на творческа интерпретация и опростяване в проектирането • Визуализира идеята на игровото средство така, че ясно да представя неговата функция, конструкция и естетика • Демонстрира комбинативност , логическо мислене, генериране на идеи и нестандартни решения, асоциативно мислене
Резултат от учене 29.2	Материали, технологии и техники
Знания	• Разграничава видове материали- дървесина, текстил ,хартия, пластмаса • Описва физични и визуални свойства на материалите. • Обяснява влиянието на материала върху формообразуването. • Познава основните технологии и техники за обработка на различни материали- рязане, шлайфане, лепене, шев, термообработка и др. • Разяснява влиянието на технологията върху здравината, външния вид и функционалността на изделието • Познава основни правила за безопасност при работа с различни технологии и материали

ПРОЕКТ

	• Оценява ограниченията и възможностите на различните технологии спрямо материала и формата
Умения	• Подбира материали според функцията и предназначението им • Сравнява предимствата и ограниченията на различни материали според проектната задача • Оценява устойчивостта, екологичността и трайността на материалите в контекста на игровото средство • Използва технологични решения, осигуряващи надеждност и качество на изпълнение на изделията
Компетентности	• Интегрира знания за материали и технологии за създаване на качествени и функционални игрови средства
Резултат от учене 29.3	Визуални средства за онагледяване
Знания	• Разграничава основните елементи и понятия на техническото чертане - формати, видове линии, видове проекции, оразмеряване, позициониране • Обяснява необходимостта от технически чертеж • Дефинира изискванията към техническия чертеж • Определя основни понятия за цвета • Разпознава основни и допълнителни цветове • Класифицира цветови гами • Обяснява целта на изграждането на изображението в цвят • Описва основните материали и пособия за изпълнение на цветен проект • Разграничава различни видове макети и тяхното предназначение. • Обяснява значението на мащаба, пропорциите и детайлите при изработката на макет • Определя материали и техники за създаване на макети • Разяснява принципите при вадене на кройки • Описва структурата и съдържанието на алгоритъм на работа
Умения	• Изготвя технически чертежи на проектираното изделие, използвайки правилните формати, линии и проекции • Оразмерява и позиционира елементите в съответствие с изискванията за точност • Разработва кройки и шаблони на база техническа документация • Създава алгоритъм на работа за изработка на изделието • Проверява чертежите за съответствие с конструктивните изисквания • Използва подходящ мащаб при онагледяване • Прецизно изработва чертежи, кройки и шаблони • Разработва цветни решения за проектираното изделие, съобразени с функцията и естетиката • Експериментира с различни цветови схеми, за да подсили визуалната привлекателност и идентичността на проекта • Изработва макет на изделието, съобразен с мащаба и конструктивните особености

ПРОЕКТ

	• Използва подходящи материали и технологии за реализиране на макета • Проверява съответствието на макета с проекта, техническата документация и цветните решения
Компетентности	• Прилага знанията и уменията по техническо чертане за създаване на функционални проекти • Анализира качеството и приложимостта на създадените чертежи и алгоритми • Интегрира цветови и пластични решения за постигане на конструктивна яснота, естетическа цялост и игрова изразност на изделието
Резултат от учене 29.4	Изработване в материал на детски играчки и сувенири
Знания	• Обяснява принципите на проектиране и документиране • Оценява специфичните особености при проектиране на средства за игра от различни материали • Описва етапите и технологичната последователност на работа с различните материали- текстил, дървесина, пластмаса • Описва технологичните особености на изпълнение и хигиенни изисквания • Разяснява значението на изработването на алгоритъм на работа. • Идентифицира необходимите машини и инструменти • Разграничава особеностите и качествата на различните видове материали (дървесина– масивна и листова; пластмаси- термопластични, термореактивни, рециклирани; текстилни материали- тъкани и нетъкани) и техните свойства и приложението им в производството на детски играчки и сувенири • Описва етапите на конструиране и спецификата на изпълнение на текстилни играчки • Обяснява шивашки операции и последователност на изпълнение. • Обяснява етапите на работа и принципите на изпълнение на дървени играчки- от листов дървен материал, чрез модулна мрежа, ротационни форми • Класифицира основните методи за производство на детски играчки от пластмаси - вакуумиране,шприцване, блазване, 3D печат • Описва процесите на моделиране в глина и пластелин, изработване на калъп и отливан на модел майка • Разяснява изискванията за серийно производство • Обяснява приложението на пластмасата в детските играчки– предимства и ограничения
Умения	• Съставя и следва алгоритъм на работа за изработка на играчка • Прецизно изпълнява ръчни и декоративни бодове • Работи самостоятелно на шевна машина • Вади кройки и разполага ефективно върху плата • Изчислява разходна норма на материали

ПРОЕКТ

	• Изгражда цялостна пластична форма на изделието • Комбинира различни декоративни техники за постигане на завършен вид • Разработва алгоритъм на работа за изработка на дървени изделия • Работи с ръчни и електрически дърводелски инструменти • Изпълнява технологични операции- рязане, шлайфане, разкрояване, сглобяване, лепене • Измерва и оразмерява точно детайли • Извършва довършителна и повърхностна обработка- китване, шлайфане, оцветяване, лакиране, монтаж • Избира подходящи материали спрямо проекта- твърди, гъвкави, прозрачни и др. • Прилага технологични изисквания към играчки произведени по метода на шприцване под налягане и блазване- технологични наклони, едноделни и многоделни калъпи • Изпълнява пластичен макет на идеята
Компетентности	• Организира технологичния процес на работа • Оценява устойчивостта, качеството и приложимостта на изделието • Прилага знанията за материали, технологии и техники за създаване на качествени изделия • Оценява качеството и приложимостта на изделието • Проектира и изработва текстилни средства за игра, съобразявайки функция, конструкция и естетика • Проектира и изработва средства за игра от листова и масивна дървесина- съобразявайки функция, конструкция, свойства на материала и безопасност • Проектира и изработва макети на пластмасови средства за игра, като съчетава естетика, функционалност и безопасност
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава свойствата и особеностите на материалите (текстил, дърво, пластмаса). • Обяснява технологичната последователност и правилата за безопасност. • Обяснява изискванията към техническата документация и цветния проект. • Познава видовете макети, техните мащаби и приложение. Част по практика на професията: • Изработва изделие от различни материали, като спазва алгоритъма на работа • Демонстрира умения за работа с ръчни и машинни инструменти • Изготвя технически чертежи и кройки с точност и прецизност. • Представя цветен проект, отразяващ функция и естетика. • Изработва макет, който визуализира конструктивно и естетически проекта
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит

ПРОЕКТ

	Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 30	**Индивидуална задача по избрана тема**
Резултат от учене 30.1	Методика на проектирането- съставяне на проектно задание по зададена тема
Знания	• Познава същността и значението на играта в контекста на дизайна • Интерпретира ергономични, антропометрични и физически данни за отделните възрастови групи • Класифицира видовете игри • Разграничава различните функции- утилитарна, игрова. • Дефинира разликите в средата на предназначение- домашна-обществена, интериор- екстериор • Познава спецификите на различните възрастови групи и развитие на децата • Прави сравнителен анализ на съществуващи игрови средства. • Прилага аналитично мислене и синтез
Умения	• Извежда аргументирани изводи въз основа на проведен сравнителен анализ • Формулира основни изисквания към проекта- функционални, конструктивни, технологични, ергономични и възпитателни. • Дефинира взаимовръзки и взаимозависимости при конструирането на творбата • Разработва средства за игра в съответствие със зададени критери- възраст, среда, специфични нужди
Компетентности	• Синтезира информация и я трансформира в проектни параметри • Сравнява практически условия и ограничения произтичащи от предназначението • Систематизира събраната информация и я прилага в художествения процес • Синтезира тенденции и стилови направления в дизайна на детски играчки и ги адаптира към проектната задача • Управлява по дефиниране на изисквания и критерии за дизайн на игрови средства
Резултат от учене 30.2	Творчески етап- идейни варианти на проекта
Знания	• Анализира композиционни принципи и пластични средства за формоизграждането • Интерпретира връзките между конструкция, функция и естетика • Развива критичност и самостоятелност при оценяване и усъвършенстване на собствените проекти
Умения	• Експериментира с различни композиционни решения и оценява тяхната уместност според идеята на игровото средство • Организира елементите в цялостна композиция, съобразена с идеята и предназначението на играчката

ПРОЕКТ

	• Използва художествени и дигитални средства за визуализация • Създава балансирани и изразителни композиции, отразяващи предназначението на средствата за игра
Компетентности	• Развива и прилага творческо мислене и самостоятелност в дизайнерския процес • Изгражда собствени критерии за оценка на проектни варианти • Интерпретира стилови направления и ги интегрира в индивидуален дизайнерски подход
Резултат от учене 30.3	Материали и технологии за проекта
Знания	• Познава характеристиките и приложимостта на материалите • Познава влиянието на материала върху формообразуването • Познава спецификите в технологията с работа с различните материали (дървесина, текстил, пластмаса) • Прилага знания за материалите и технологиите за създаване на качествени и функционални игрови средства • Прави информиран избор на технология, който съчетава устойчивост, естетика и предназначение на изделието
Умения	• Комбинира материали за постигане на желан визуален ефект, конструктивна здравина или безопасност • Избира подходяща технология, съобразена с физическите и визуални свойства на материала • Организира последователността на технологичните операции за ефективно производство • Сравнява различни технологии и избира оптималната спрямо проектните изисквания и ресурсите
Компетентности	• Прави информиран избор на технология, който съчетава устойчивост, естетика и предназначение на изделието, в съответствие с художествената идея и функционалност
Резултат от учене 30.4	Документация и визуализация
Знания	• Систематизира съдържанието на техническата документация към проекта • Прави макет в съответствие с проекта с подходящите материали и техника • Разграничава визуални материали според целта им– техническа, художествена, презентационна • Познава правилата за изчертаване, оразмеряване и означаване според техническите стандарти • Обяснява връзката между чертеж, макет и реален обект
Умения	• Прецизно изработва на чертежи, кройки и шаблони • Разработва цветни решения за проекта, съобразени с функцията и цялостната естетиката • Реализира цветен проект, който представя подбраните материали, цветове и комбинации • Експериментира с различни цветови схеми, за да подсили визуалната привлекателност и идентичността на проекта

ПРОЕКТ

	• Представя последователно процеса на проектиране – от скица до макет
Компетентности	• Организира работата си така, че техническата документация ясно да отразява конструкцията и етапите на производство • Синтезира информацията от техническа документация в създаването на цялостен макет • Оценява ефективността на макета като инструмент за визуализация и комуникация на идеята
Резултат от учене 30.5	Организация и планиране на дизайнерски проект
Знания	• Анализира принципите за организация и управление на работния процес • Управлява етапите на работа – идея, скици, техническа документация, избор на материали и технологии, изработка, довършителни операции и представяне • Обяснява значението на времеви график и ресурсно планиране • Описва правила за екипна работа и разпределение на задачи
Умения	• Планира последователността на дейностите при създаване на играчка • Разпределя времето и ресурсите за ефективно изпълнение на задачата • Организира работното място според изискванията за безопасност и ефективност • Работи както самостоятелно, така и в екип, координирайки дейността
Компетентности	• Управлява целия процес на разработка на дизайнерския проект • Организира дейността си така, че да съчетава творчески, технологични и организационни умения • Демонстрира самостоятелност, отговорност и умения за работа в екип
Резултат от учене 30.6	Ползва писмено и говоримо специфичната за професията терминология и лексика на изучавания чужд език
Знания	• Познава основните професионални термини на изучавания чужд език • Познава основната професионална лексика на изучавания чужд език • Познава да пише и говори по теми от професията си на изучавания чужд език
Умения	• Разчита и създава специализиран текст на изучавания чужд език • Представя свои проекти или творби на изучавания чужд език • Води разговор по теми, свързани с професията на изучавания чужд език
Компетентности	• Ползва писмено и говоримо специфичната за професията терминология и лексика на изучавания чужд език
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава свойствата и особеностите на материалите (текстил, дърво, пластмаса)

ПРОЕКТ

	• Обяснява технологичната последователност и правилата за безопасност Част по практика на професията: • Изработва изделие от различни материали, като спазва алгоритъма на работа • Демонстрира умения за работа с ръчни и машини • Прилага декоративни и довършителни техники • Разчита и създава специализирани текстове на изучавания чужд език
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 31	**Пластични и живописни техники**
Резултат от учене 31.1	Познава живописни похвати и техники на формоизграждане
Знания	• Познава въздействието на цветовете и тяхната психологическа характеристика • Познава технологичните особености на видовете бои (акварел, темпера, акрил, масло и др. • Подбира подходящи основи, грундове, разредители и свързватели и спазва технологичните изисквания при работа с тях • Избира необходимите инструменти и материали за живописна работа • Познава жанровете и видовете живописни композиции – портрет, пейзаж, натюрморт, фигурална композиция • Разбира принципите на светлина, сянка, тоналност и цветови контрасти при изграждане на образа • Познава последователността на живописните етапи – от скица до завършена творба
Умения	• Прилага принципите за изграждане на живописна композиция, съчетавайки форма, цвят и пространство • Изгражда живописен етюд по натура, прилагайки наблюдение, тонални и цветови отношения • Осъществява синтез между конструкция, форма и материалност при реализиране на живописна творба по натура и по въображение • Използва различни живописни техники и похвати за постигане на изразителност и стил • Развива собствен художествен почерк и експериментира с нови материали и техники
Компетентности	• Изразява художествено замислена идея чрез живописни средства • Прилага цветови и композиционни решения, съобразени с изразните цели на творбата • Демонстрира професионална култура в използването на материали и технологии

ПРОЕКТ

	• Анализира и оценява собствената работа според художествени и технически критерии
Резултат от учене 31.2	Познава пластични скулптурни похвати и техники на формоизграждане
Знания	• Избира скулптурните инструменти и материали (глина, гипс, пластилин, восък и др.) • Познава скулптурните жанрове – портрет, фигура, фигурална композиция, и видовете пластика – малка пластика, релеф, кръгла скулптура, монумент • Разбира закономерностите на формата в обемното пространство и ролята на светлината при възприемането ѝ • Познава етапите на изграждане на скулптурна творба – от скица до изпълнение в материал • Познава технологичните особености на калъпите и отливките, както и правилата за безопасна работа
Умения	• Изгражда скулптурна творба по натура, спазвайки етапите . • Конструира пропорциите на човешкото тяло с помощта на знания по пластична анатомия • Създава синтез между конструкция, форма и материалност в скулптурното произведение • Превръща идеята в художествен образ с емоционално и естетическо въздействие • Използва съвременни и експериментални техники в пластичната форма
Компетентности	• Прилага пластични принципи за изграждане на естетически завършени обекти • Реализира пластични форми, съчетаващи конструктивност, обем и художествен израз • Оценява пропорции, равновесие и динамика в пространствената композиция • Проявява творческа самостоятелност и отговорност при реализацията на скулптурни задачи
Резултат от учене 31.3	Изобразяване на природни и архитектурни обекти
Знания	• Композира свободно природни и архитектурни обекти при работа на открито • Познава основните графични и живописни техники за изразяване на пространствена среда • Познава принципите на перспектива, светлосенки и пропорции в градската и природна композиция • Разбира ролята на наблюдението и анализа на формите от реалната среда при създаването на художествени изображения
Умения	• Изгражда композиции по натура и по въображение, като прилага графични и живописни техники • Създава рисунки и етюди, представящи пространственост и дълбочина на изображението • Интерпретира архитектурни и природни мотиви в личен художествен стил

ПРОЕКТ

	• Използва дигитални средства за визуализация и обработка на изображения • Създава серия от произведения, отразяващи теми от градската и природната среда
Компетентности	• Изразява творчески идеи чрез разнообразни художествени техники • Приложимо комбинира живописни и графични средства за постигане на цялостен художествен ефект • Оценява визуалните качества на композицията и обосновава направените художествени избори • Развива индивидуален художествен стил, основан на наблюдение, експеримент и професионална култура
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава видовете живописни, скулптурни и графични техники и техните особености • Обяснява технологичните етапи при изграждане на художествена творба • Разпознава стилови и жанрови характеристики в изобразителното изкуство **Част по практика на професията:** • Реализира живописни, графични и пластични произведения, съобразени с поставената тема • Демонстрира умения за композиционно, цветово и пластично изграждане на художествена творба • Прилага подходящи материали и технологии според изразните цели и спецификата на задачата
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 32	**Организиране, планиране и осъществяване на цялостен творчески процес – самостоятелно и в група**
Резултат от учене 32.1	Формулира задание и подготвя творческия процес – самостоятелно и в група
Знания	• Познава компонентите на проектното задание: цели, функции, ограничения, изисквания, целевите групи • Разбира принципите на предварителния анализ и оценка на възможностите за реализация • Познава методите за формиране на визуална и техническа информация при стартиране на проект • Познава методите и критериите за участие и формиране на творчески колектив
Умения	• Формулира ясно целите и параметрите на творческото задание • Открива и систематизира необходимата информация за изпълнение на творческата задачата • Изготвя първоначални скици, схеми, планове и описания по творческото задание

ПРОЕКТ

	• Участва, формира и ръководи творчески колектив
Компетентности	• Анализира, структура, участва и ръководи творчески проекти • Обоснова задание, организира, участва и ръководи проектантската фаза на цялостен художествен процес
Резултат от учене 32.2	Организира работната среда, подготвя материали, пособия и консумативи, планира и разпределя, участва и ръководи дейностите
Знания	• Познава принципите за подреждане и безопасно използване на работното пространство • Определя правилата за работа, поддръжка и съхранение на материали и инструменти • Познава технологичната последователността, методите за изготвяне на работен график, самостоятелно и в група
Умения	• Организира работната среда според спецификата на материала, техниката и технологията • Подбира, подготвя и структурира необходимите материали и инструменти • Изготвя работен график, формира и ръководи група, разпределя ролите и дейностите в групата
Компетентности	• Работи самостоятелно или формира и ръководи групи • Създава ефективни и безопасни условия за изпълнение на художествената творба • Проявява отговорност и професионално отношение към работната среда
Резултат от учене 32.3	Менажиране на цялостен творчески процес, финансово планиране и оценка на себестойността и реализация
Знания	• Познава принципите и методите за менажиране на цялостен творчески процес • Познава принципите за изчисляване на себестойност на продукт или проект • Познава видовете разходи: материали, труд, консумативи, енергия, технологични операции • Познава основите на бюджетиране при творчески и производствени дейности • Познава факторите, влияещи върху икономическата целесъобразност на решенията
Умения	• Планира и ръководи мениджмънта на цялостен творчески процес • Изчислява ориентировъчната себестойност на продукт или проект • Планира разходите за материали, труд и консумативи • Избира материали и техники в рамките на предварително зададен бюджет • Анализира финансовата обоснованост на предложени решения и предлага оптимизации
Компетентности	• Владее мениджмънта на цялостен творчески процес • Оценява самостоятелно финансовите параметри на проект или изделие • Взема обосновани решения, съобразени със себестойност, бюджет и налични ресурси

ПРОЕКТ

	• Прилага икономическо мислене в процеса на планиране и изпълнение на проектните дейности • Оптимизира разходите, без да нарушава качеството и художествено-творческите изисквания
Критерии за оценяване	Част по теория на професията: • Описва принципи за планиране, организация и ресурсно управление • Познава правила за безопасност и организация на работната среда • Демонстрира знания за принципите на себестойност, бюджетиране и финансово планиране Част по практика на професията**:** • Изготвя работен план-график • Организира последователността на дейностите. • Подготвя работната среда и ресурсите ефективно • Изчислява себестойност и планира разходи в конкретен проект, като предлага реалистични финансови оптимизации
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 33	**Анализ, оценка и методи за усъвършенстване на цялостната творческа дейност**
Резултат от учене 33.1	Анализира и оценява авторските си дейности във всяка фаза – проект, мениджмънт, реализация
Знания	• Познава критерии за оценка на творческия процес-функционалност, естетика, безопасност, иновация, качество • Познава критерии за оценка на мениджърските и финансови процеси • Разбира значението на самооценката и професионалната рефлексия за постъпателно творческо развитие
Умения	• Анализира резултатите спрямо поставените цели • Идентифицира силни и слаби страни • Използва обратна връзка за обективно оценяване
Компетентности	• Оценява самостоятелно качеството на работата си • Формулира реалистични изводи и предложения за подобрение
Резултат от учене 33.2	Методи за усъвършенстване на цялостния творчески процес
Знания	• Познава методи за оптимизация на идеята и технологията • Разбира ролята на експеримента и прототипа за усъвършенстване
Умения	• Преработва елементи от проекта за по-добра функционалност или естетика • Експериментира с алтернативни материали, техники и технологии • Прилага обратна връзка за подобряване на крайния продукт
Компетентности	• Развива проекта на базата на критичен анализ • Демонстрира стремеж към професионално усъвършенстване

ПРОЕКТ

Резултат от учене 33.3	Документиране и представяне на анализа и оценката на авторските дейности
Знания	• Разграничава формати за представяне-портфолио, доклад, визуална презентация • Познава методи за документиране на етапи: снимки, скици, варианти, прототипи
Умения	• Изготвя писмена или визуална самооценка • Подбира подходящи материали за аргументация • Представя резултатите пред аудитория
Компетентности	• Документира и аргументира професионално целия процес • Презентира ясно и убедително изводи и препоръки
Критерии за оценяване	Част по теория на професията: • Описва критерии и методи за самооценка • Обяснява стратегии за подобрения Част по практика на професията: • Изготвя писмена или визуална самооценка • Преработва части от проектното решение • Представя резултатите с ясна аргументация
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

4. Съвкупност от единици резултати от учене, които формират придобиването на квалификация по част от професията „Приложни изкуства“

Степен на професионална квалификация	Ниво по ЕКР/НКР	ЕРУ № … от списъка по т. 3.1. (мин. 3 броя ЕРУ, поне 1 ЕРУ е от специфичната ПП)
III	**4**	Неприложимо
IV	**5**	Неприложимо

5. Изисквания към материалната база

5.1. Изисквания към кабинетите за обучение по теория на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер.

Обучението по теория на професията „Приложни изкуства“ се осъществява в специализирани учебни кабинети или мултифункционални зали, които осигуряват благоприятна учебна среда, съответстваща на нормативните и педагогическите изисквания. Всеки обучаван разполага с индивидуално работно място, включващо работна маса и ергономичен стол, както и постоянен достъп до компютър, оборудван със съвременна операционна система и базов образователен софтуер.

Кабинетите разполагат с учебна дъска (бяла или интерактивна в зависимост от възможностите на институцията), компютър за обучаващия, мултимедиен проектор и екран, озвучителна система, интернет свързаност, информационни табла, колекции от учебни видеа и визуални ресурси, както и достъп до електронни платформи за съвместна работа и споделяне на материали.

Инсталираният софтуер включва най-малко офис пакети, браузъри, видео и графични плейъри, а при възможност – и демонстрационни версии на професионални приложения за

ПРОЕКТ

дизайн, визуализация и предпечатна подготовка. Поради спецификата на професията и бързо променящите се условия, ако липсват утвърдени учебници по дисциплината, следва да се използват онлайн ресурси и адаптирани авторски материали.

5.2. Изисквания към учебната база за обучение по практика на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер.

Обучението по теория на професията „Приложни изкуства“ се осъществява в специализирани учебни кабинети или мултифункционални зали, които осигуряват благоприятна учебна среда, съответстваща на нормативните и педагогическите изисквания. Всеки обучаван разполага с индивидуално работно място, включващо работна маса и ергономичен стол, както и постоянен достъп до компютър, оборудван със съвременна операционна система и базов образователен софтуер.

Кабинетите разполагат с учебна дъска (бяла или интерактивна в зависимост от възможностите на институцията), компютър за обучаващия, мултимедиен проектор и екран, озвучителна система, интернет свързаност, информационни табла, колекции от учебни видеа и визуални ресурси, както и достъп до електронни платформи за съвместна работа и споделяне на материали.

Инсталираният софтуер включва най-малко офис пакети, браузъри, видео и графични плейъри, а при възможност – и демонстрационни версии на професионални приложения за дизайн, визуализация и предпечатна подготовка. Поради спецификата на професията и бързо променящите се условия, ако липсват утвърдени учебници по дисциплината, следва да се използват онлайн ресурси и адаптирани авторски материали.

Пространствата трябва да е съобразени с добрите ергономични и естетични практики – осигуряващо естествена и изкуствена осветеност, звукоизолация и възможност за конфиденциална работа по индивидуални задачи. Изискванията към залите следват нормативните документи относно технологичните процеси, безопасността, здравословните условия на труд и методическите препоръки за обучение в сферата на.

Специфични изисквания за специализираните учебни зали, обзавеждането и оборудването при обучението по:

„Приложни изкуства – художествена - дърворезба“

Учебен кабинет

Самостоятелна работна маса, учебна дъска, технически средства и аудиовизуална техника-лаптоп, компютър. Стелажи и шкафове за съхранение на материали и учебни задачи. В помещението се осигурява достатъчно естествено и изкуствено осветление за работа с детайли. Залата включва помощно оборудване, като шкафове и етажерки за съхранение.

Учебна работилница

Работни маси /тезгях/, стелажи и шкафове за съхранение. Машини и оборудване: дърводелски инструменти, длета, ръчни машини /винтоверт, холцер, ренде, махален трион, ъглошлайф, ротационно-вибрационен шлайф. Стационарни машини- струг, щрайхумс, шлайф машини, бормашина, циркуляр , банциг, дърводелско зеге, 3D принтер/лазер/CNC.

„Приложни изкуства – художествена керамика“

Учебна работилница

Просторно, проветриво помещение, с добро естествено и изкуствено осветление, оборудвано с маси, подходящи за работа с необходимите материали:

- работна площ за работа с пластични керамични материали;

ПРОЕКТ

- работна площ за работа с грънчарски колелета;
- работна площ за ангобиране и глазиране;
- работна площ за отливане на гипсови калъпи;
- стелажи за съхнене на творбите;
- шкафове за съхраняване на материалите, проектите и творбите, по които се работи;
- пещи за изпалване на готовите изделия;
- библиотека, съдържаща нужните за специалността теоретични и технологични текстове , както и албуми с репродукции на керамични изделия;
- възможности за дигитално проектиране и онагледяване;

„Приложни изкуства – художествена тъкан“

Ателие за проектиране на декоративни творби предназначени за изпълнение в класически и съвременни текстилни техники.

Просторно, проветриво помещение, с добро естествено и изкуствено осветление, течаща вода и мивка, оборудвано с:

- индивидуални шкафове за съхраняване на материалите и проектите
- индивидуални маси и стативи, подходящи за работа с формати до 120 см.,
- индивидуални столове подходящи за продължителна работа
- копирна маса и маса с плот за рязане с макетен нож
- Библиотека, съдържаща нужните за професията специализира издания

Ателие - работилница за груби технологични процеси и изпълнение в материал творби в класически и съвременни текстилни техники

Просторно, проветриво помещение, пригодно за натоварващи сухи и мокри технологични процеси с добро естествено и изкуствено осветление, течаща вода и мивка, оборудвано с:

- шкафове за съхраняване на инструменти, машини, пособия и материали
- масивни работни маси и столове подходящи за натоварващи сухи и мокри технологичните процеси – багрене, плъстене, щамповане и др.

Ателие за изпълнение в материал на декоративни творби класически и съвременни текстилни техники.

Просторно, проветриво помещение, с добро естествено и изкуствено осветление, течаща вода и мивка, оборудвано с:

- индивидуални шкафове за съхраняване на инструменти, материали и пособия
- индивидуални вертикални станове за изпълнение на камерни текстилни творби
- Столове, подходящи за продължителна работа
- Система от масивни вертикали станове за изпълнение на мащабни текстилни творби

Ателие – работилница за фини технологични процеси за работа индивидуално или в малки групи.

Камерно, проветриво помещение, с добро естествено и изкуствено осветление, течаща вода и мивка оборудвано с:

- индивидуални шкафове за съхраняване на инструменти, пособия, материалите
- работни маси подходящи за довършителни процеси при реализацията на текстилни творби
- компютърни конфигурации и периферни устройства
- Столове, подходящи за продължителна работа

„Приложни изкуства- Художествено обработване на метали“

ПРОЕКТ

Учебната практика за придобиване на професионална квалификация по професията „Приложни изкуства- Художествено обработване на метали“ се провежда в специализирани ателиета, оборудвани с необходимите за учебния процес индивидуални работни места, включващи маси за чертане, проектиране, за работа с глина и гипс, за макетиране, ергономични столове и витрини с ученически художествени творби, шкафове и каси за съхранение на материали и инструменти. Работната среда включва:

- ателие за 3D проектиране и принтиране, което съдържа висок клас компютър, 3 D принтер, уред за миене на 3D принтове и UV лампа за сушене на 3D принтове;

- ателие (работилница) за работа с цветни и благородни метали, включващо: пещ за силикатни емайли, горелка (бренер) за поене и специализиран набор от инструментариум за обработка на метал (лостова ножица, настолна бормашина, бижутерски ръкав, полир и др.)

- ателие (работилница) за изработване на съдове и бижута, съдържащо: професионално камина с абсорбация за поене, горелки и оксижен, бормашини, полир, иглен барабан, сачмен барабан, шмиргел, бижутерски ръкави, лостови ножици и специализиран инструментариум за коване и бижутерия;

- ателие (работилница) за работа с черни метали за изработване на декоративни пана и триизмерни пластики за интериорна и екстериорна среда, включващо: телоподаващо, електрожен, плазма, флексове, зегета, шмиргел, лентов шлайф и други специализирани машини и инструменти.

- склад за съхранение на материали.

„Приложни изкуства – художествено обработване на стъкло и порцелан“

Учебен кабинет

Самостоятелна работна маса за скициране и проектиране ,осветена маса за откопирване, столове, учебна дъска, технически средства и аудиовизуална техника- лаптоп, компютър. Стелажи и шкафове за сухранение на материали и учебни задачи. В помещението се осигурява достатъчно естествено и изкуствено осветление за работа с детайли. Залата включва помощно оборудване, като шкафове и етажерки за съхранение, табла и постери с примери и етапи на разработване на идеи, албуми , каталози.

Учебна работилница

Работни маси, стелажи и шкафове за съхранение. Машини и оборудване за обработка на стъкло- вертикален гравир апарат , гриндер ,пневматичен шлайф, мултифункционален инструмент. Пещи за огъване и леене на стъкло, пещ за духано стъкло, темперна и лабораторна пещ. Пясъкоструйна камера, гипсово колело, газов бренер, маси за работа, стелажи. Ръчни машини и инструменти- бормашина, дърводелско зеге, ъглошлайф, пили, абразивни и диамантени материали, боргии, длета, 3D принтер и др..

„Приложни изкуства – иконопис“

Ателие за проектиране на декоративни и фигурални сакрални творби.

Просторно, проветриво помещение, с добро естествено и изкуствено осветление, течаща вода и мивка, оборудвано с:

- индивидуални шкафове за съхраняване на материалите и проектите
- индивидуални маси и стативи, подходящи за работа с формати до 120 см.,
- индивидуални столове подходящи за продължителна работа
- копирна маса и маса с плот за рязане с макетен нож
- библиотека, съдържаща нужните за професията специализира издания

Ателие - работилница за груби технологични процеси и изпълнение в материал на

ПРОЕКТ

мозайки и витражи

Просторно, проветриво помещение, пригодно за натоварващи сухи и мокри технологични процеси с добро естествено и изкуствено осветление, течаща вода и мивка, оборудвано с:

- шкафове за съхраняване на творби в процес на изпълнение
- шкафове за съхраняване на инструменти, машини, пособия и материали
- масивни работни маси и столове подходящи за натоварващи сухи и мокри технологичните процеси, работа с пробиващи, режещи и шлайфащи инструменти и машини

Ателие за изпълнение в материал на декоративни и фигурални сакрални творби.

Просторно, проветриво помещение, с добро естествено и изкуствено осветление, течаща вода и мивка, оборудвано с:

- шкафове за съхраняване на творби в процес на изпълнение
- индивидуални маси и стативи, подходящи за работа формат до 120 см,
- столове, подходящи за продължителна работа
- хладилник за съхранение на натурални бои и грундове на органична основа

Ателие – работилница за фини технологични процеси за работа индивидуално или в малки групи.

Камерно, проветриво помещение, с добро естествено и изкуствено осветление, течаща вода и мивка оборудвано с:

- шкафове за съхраняване на инструменти, пособия, материалите
- работни маси подходящи за полагане на миксион, позлата, лак, импрегнант и др.
- компютърни конфигурации и периферни устройства
- столове подходящи за продължителна работа

„Приложни изкуства -Бижутерия“

Обучението по теория на професията „Приложни изкуства -Бижутерия“ се провежда в специализирани учебни кабинети, оборудвани с индивидуални работни места за всеки обучаван, включващи маса и стол, съобразени с ергономичните изисквания. Осигурено е работно място за обучаващия с необходимото техническо и дидактично оборудване.

За подпомагане на учебния процес се използват лаптопи, учебна дъска (бяла), информационни табла за техника на безопасност, каталози, справочници и специализирана литература в областта на металопластиката.

Учебната практика за придобиване на професионална квалификация по професията „Бижутерия“ се провежда в специализирани ателиета, оборудвани с необходимите за учебния процес индивидуални работни места, включващи маси за чертане, проектиране, за работа с глина и гипс, за макетиране, ергономични столове и витрини с ученически художествени творби, шкафове и каси за съхранение на материали и инструменти. Работната среда включва:

- ателие за 3D проектиране и принтиране, което съдържа висок клас компютър, 3D принтер, уред за миене на 3D принтове и UV лампа за сушене на 3D принтове;

- ателие (работилница) за работа с цветни метали, включващо: пещ за силикатни емайли, горелка (бренер) за поене и специализиран набор от инструментариум за обработка на метал (лостова ножица, настолна бормашина, бижутерски ръкав, полир и др.)

- ателие (работилница) за работа с благородни метали съдържащо: професионална камина с абсорбация за поене, горелки и оксижен, бормашини, полир, иглен барабан, сачмен барабан, шмиргел, бижутерски ръкав за всеки обучаем, лостови ножици и специализиран инструментариум за коване и бижутерия;

ПРОЕКТ

- склад за съхранение на материали.

Приложни изкуства – детски играчки и сувенири

Учебен кабинет

Обучението по теория на професията „Приложни изкуства – детски играчки и сувенири“ са оборудвани със самостоятелна работна маса за скициране и проектиране, столове, учебна дъска, технически средства и аудиовизуална техника- лаптоп, компютър. Стелажи и шкафове за съхранение на материали и учебни задачи. В помещението се осигурява достатъчно естествено и изкуствено осветление за работа с детайли. Залата включва помощно оборудване, като шкафове и етажерки за съхранение, табла и постери с примери и етапи на разработване на идеи, албуми , каталози.

Учебна работилница

Работни маси, стелажи и шкафове за съхранение. Машини и оборудване за изработка на дървени, текстилни и макети на пластмасови играчки-машина за рязане на стиропор и макетиране, шевни машини, оверлог, ножици за плат, маса за кроене, дърводелски инструменти и ръчни машини и инструменти- струг, щрайхумс, шлайф машини (дискова, оцсилираща), бормашина, циркуляр , банцинг, дърводелско зеге, зеге , пили, абразивни материали, бургии, длета, 3D принтер/лазер/CNC.

6. Изисквания към обучаващите

Право да преподават по теория и практика на професията имат лица с висше образование и образователно-квалификационна степен „магистър“ или „бакалавър“ по специалности от професионални направления „Администрация и управление“ и „Икономика“ от областта на висше образование „Социални, стопански и правни науки“ и от професионални направления „Теория на изкуствата“ и „Изобразително изкуство“ от областта на висше образование „Изкуства“ от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), съответстващи на професията.

Учителска длъжност по учебен предмет или модул от професионалната подготовка, може да се заема и от лица със завършено висше образование по съответната специалност и без професионална квалификация „учител“.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, могат да преподават лица без висше образование и без придобита професионална квалификация "учител", ако са придобили съответната професионална квалификация при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните си знания, умения и компетентности.

ПРОЕКТ